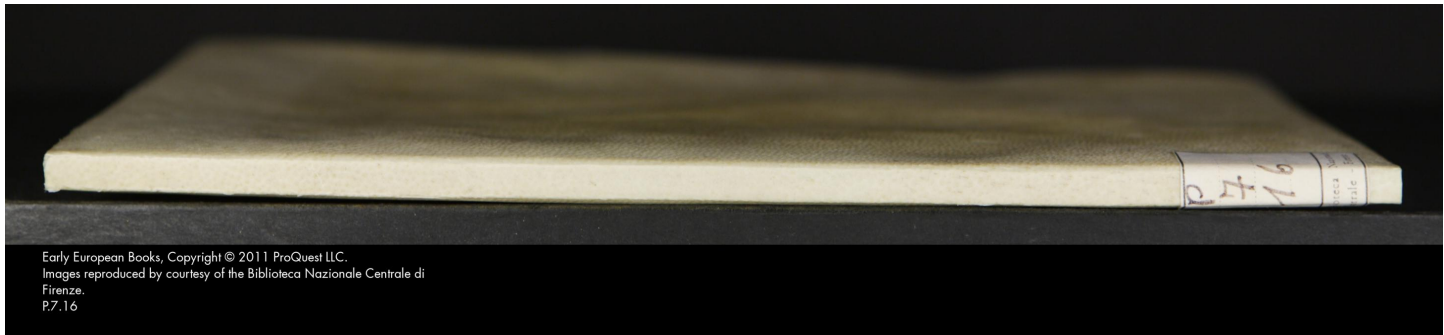
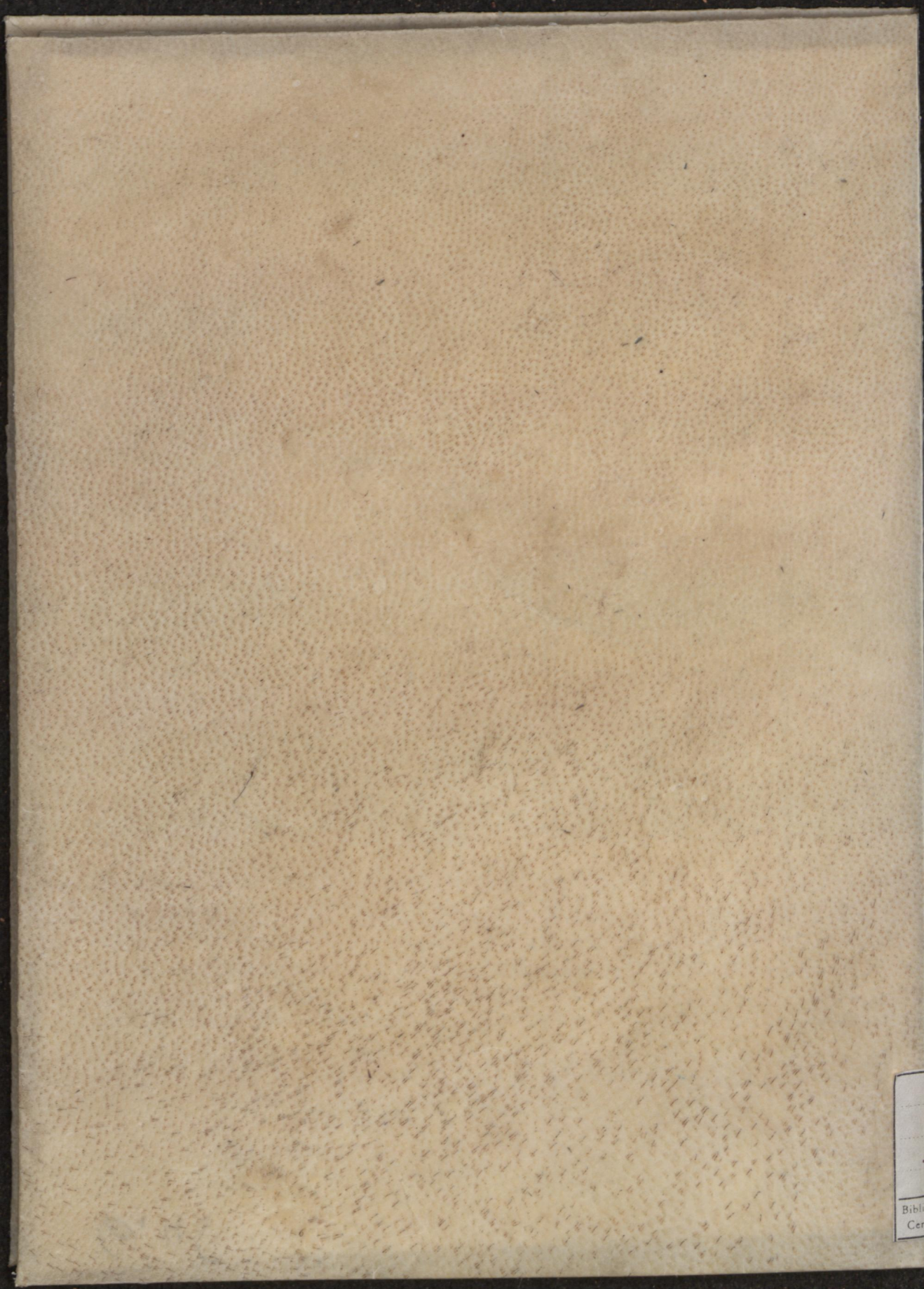

6
Nazionale
Firenze

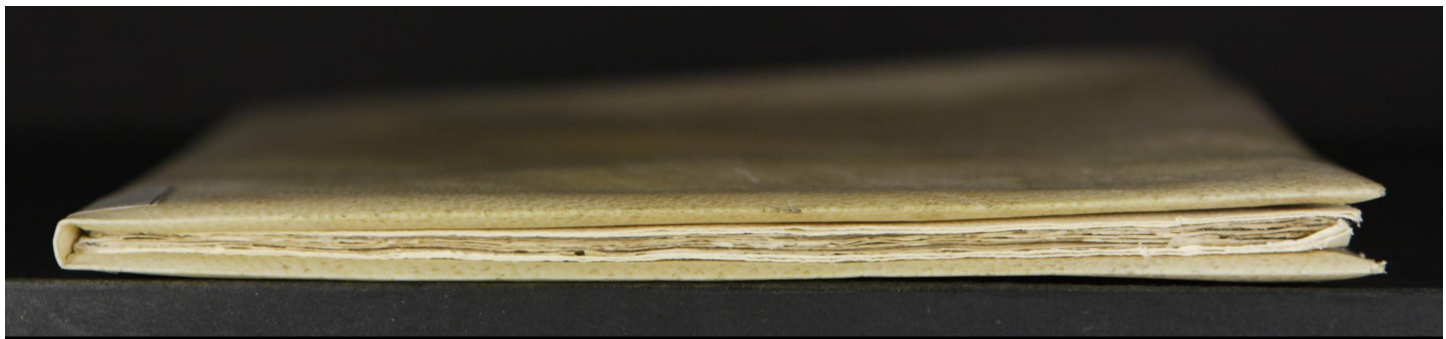

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P7.16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.7.16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.7.16

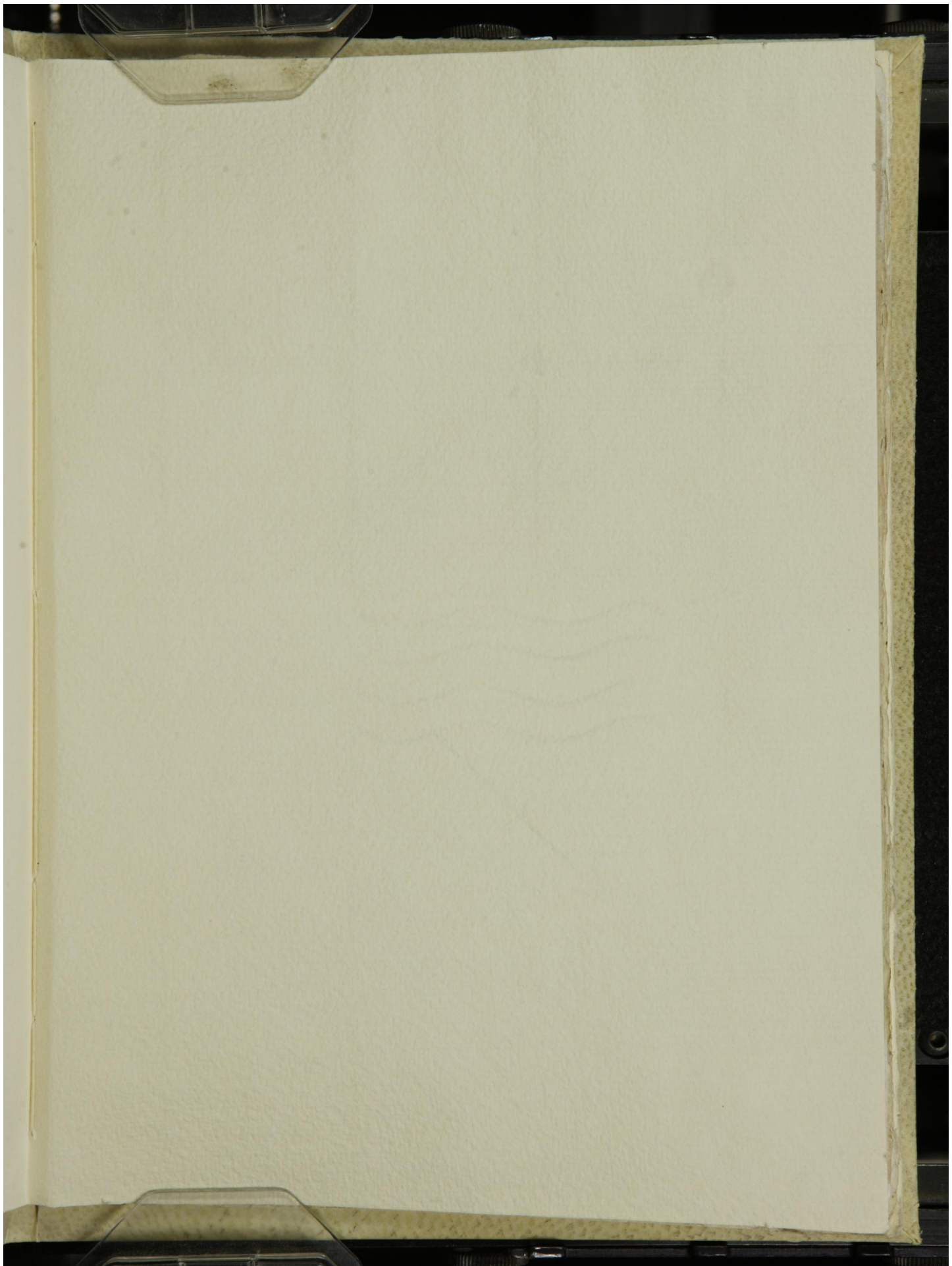

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
P.7.16

P
7
16

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

P.7.16

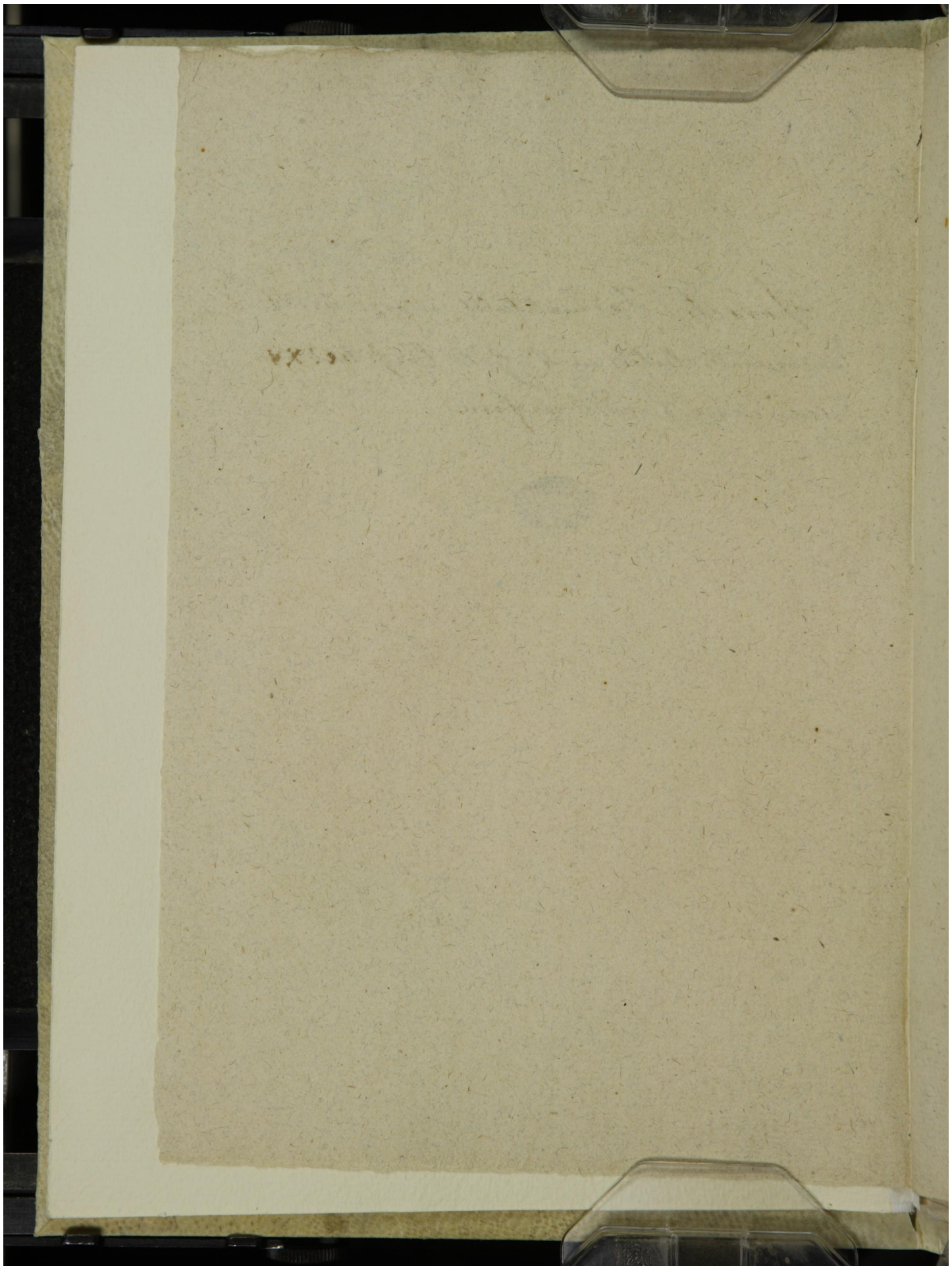

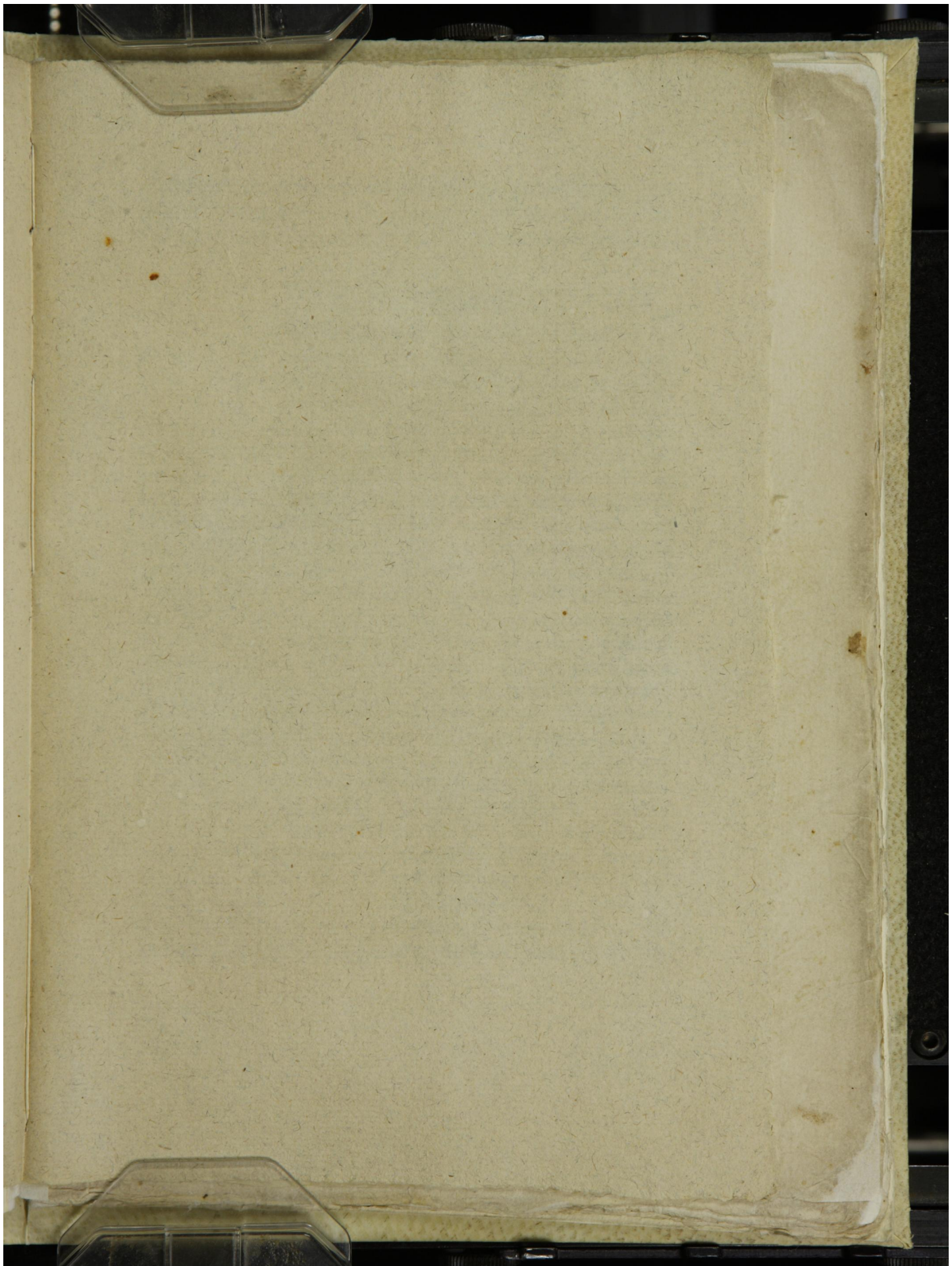
P.7.16

161 9018

*Sivecti Formalitates moderniores
de mente Scotij in 4.º Got. Ediz. sec. XV
manca 8 carte in fine*

formalitates moderniores de mēte clarissimi doctoris subtilis scoti
in florētissimo pisensi gynnasio compilate p excellētē sacre Theologie p̄fē
sorē m̄ḡm Antoniu sirecti puicie turonie ordis miorū felicit̄ Incipiunt.

Irc formalitates docto

cris subtilis scoti. Querit̄ utrū illa q̄ distinguūtur for
maliter distinguant̄ realr. Et arguit̄ q̄ sic. Et accipio
duas formalitates: 7 sint a. 7 b. vel igit̄ a. 7 b. sūt aliq̄
res v̄l nulle res. Si sint aliq̄ res. igit̄ q̄ formalr distin
guunt̄ realr distinguūt̄. Si sint nulle res. igit̄ erūt nulle. qz qd̄ oīo nulla res
est nihil est p beatū Aug. de doctrīna xpiana. Et etiā pbat̄ rōe: qz res 7
ens cōuertunt̄. vt p3. iiii. methaphi. quare q̄ nulla res ē nullū ens ē. 7 sic
erit̄ nihil. igit̄ 2c. Preterea illa q̄ distinguūtur ex natura rei sūt distin
cta realiter. p3 de virtute vocabuli. Nihil. n. aliud v̄r esse distinctio ex na
tura rei q̄ distinctio realis. nec ecōtra. s3 illa q̄ distinguunt̄ formalr distin
guunt̄ ex nā rei. igit̄ 2c. pbatio: qz distinctio p formalitates v̄l ē extra actū
intellect̄ vel nō. s3 ex opatiōe intellect̄. p3 p oēs q̄ ponūt istas formalita
tes. Si scō3 v3 q̄ distinctio p formalitates sit opus p opatiōez intellect̄
tūc erit̄ distinctio rōis qd̄ est cōtra formalizātes. Si ē extra actū intellect̄
igit̄ erit̄ ex nā rei 7 p cōis realr. qd̄ ē ppositū. Preterea sicut se h3 res
subiecti ad formalitatē subiecti. ita se h3 res pprie passiōis ad formalit
tatē pprie passiōis. ergo p locū a. trāsmutata pportiōe. Sicut se h3 res
subiecti ad rē pprie passiōis. ita formalitas subiecti ad formalitatē pprie
passiōis: s3 res subiecti ē eadē cū re pprie passiōis: vt p3 per te. q̄ dicit̄ q̄
sūt idē essentialr 7 realr. ergo formalitas subiecti ē eadē cū formalitate
pprie passiōis. 7 sic nō distinguūtur. 7 p cōis nō distinguūtur formaliter
quare 2c. Preterea qd̄ est subā est vera res. s3 formalitas substātie ē
substātia. igit̄ formalitas substātie est vera res. Maior p3 de se. qz ē p
dicatio supioris de inferiori. Minor p3: qz formalitas substātie ē q̄ qd̄ ē
substātie: vt p3 p istos. s3 q̄ qd̄ ē est idē cū re cuius est. p3. vii. metha. igit̄
q̄ qd̄ est substātie est subā. Et vltra quecūq3 p verā rē distinguūtur realr
distinguunt̄. s3 q̄ formalr distinguūtur p verā rē distinguunt̄. ergo quecūq3

a

P.7.16

1

formaliter distinguunt realiter distinguunt. Preterea quaecumque sunt diuersas
 diffinitiones distinguunt realiter vel ratione. p3 q2 diffinitiones diuersae siue drie
 in eisde posite videtur sufficere ad distinctionem reale vel rationis. s3 illa que disti-
 guunt per formalitates sunt diuersae diffinitiones ut p3 p istos. igitur etc. Preterea
 si illa que distinguuntur formaliter essent idem realiter. tunc ab uno et eodem sumeretur
 unitas et pluralitas. quod videtur inconueniens. Assumptum tamen probatur quod per te ab uno
 et eodem in quo est unitas rei et esse sumitur pluralitas formalitatum: et sic ab
 uno et eodem sumitur unitas et pluralitas: s3 hoc est falsum ut dictum est. et
 ut p3. ij. de generatione. idem inquantum idem non est natum facere nisi idem. Pre-
 terea accipio formalitatem subiecti et sit a. et accipio formalitatem passionis et
 sit b. tunc quod vel a et b sunt aliquid commune vel nihil commune. Si nihil commune. ergo a et b
 se totis distinguunt. s3 que se totis distinguuntur realiter distinguuntur. ergo a et b
 realiter distinguuntur. s3 per istos illa sunt eadem realiter. ergo illa que in nullo sunt
 eadem realiter vel non sunt eadem realiter erant eadem realiter quod manifestum includit
 contradictionem. Si deinde quod a et b sunt aliquid commune. vel est reale vel rationis. si sit ens
 reale. ergo illa sunt entia realia. et sic faciet distinguere illa quorum sunt formalita-
 tes. scilicet secundum propriam passionem. Si autem sit ens rationis. igitur ille formalitates erunt
 entia rationis et sic faciet illa quorum sunt formalitates tantum secundum rationem quod est contra
 eos: quod dicunt quod distinctio per formalitates est maior quam distinctio rationis. Pre-
 terea quaecumque distinguuntur quoditative distinguuntur realiter et essentialiter p3: quod quod
 ditas res et essentia idem sunt. s3 que distinguuntur formaliter distinguuntur quodita-
 tiue. p3 q2 per istos formalitas nihil aliud est quam rei quoditas. ergo que distin-
 guuntur formaliter distinguuntur realiter et essentialiter quod est propositum. Pre-
 terea arguitur. Perueniens breuiter ordinis predicatorum et dicitur has rationes demon-
 strare. nulla propria passio pertenditur ultra suam propriam et adequatam subiectum
 sed distinctio est passio entis. ergo non pertenditur ultra ens: s3 omne ens vel est
 reale vel rationis. ut p3. v. metaphisice. igitur omnis distinctio vel est realis vel
 rationis et sic nulla erit distinctio media inter distinctionem reale et rationis et ita non
 erit dare distinctionem formalitatum vel per formalitates. nec distinctionem ex
 natura rei nisi contineantur sub aliquo istorum modorum. et sic habeo. propositum
 quod distinctio formalis infert distinctionem reale. Preterea quaecumque distiguuntur
 numero distinguuntur realiter. p3 q2 que sunt numeraliter distincta non includit
 contradictionem unum esse siue alio. et per omnia realiter distinguuntur. s3 que distin-

guntur formaliter distinguuntur numeraliter. probatio: quia quod distinguuntur formaliter distinguuntur qualitativè. ut patet per istos. et quod distinguuntur qualitativè distinguuntur specificè. patet quia qualitas potest esse in esse specifico. sed quod distinguuntur specificè distinguuntur numero. ut patet per primo topicorum. et v. methaphisicorum. et est quia distinctio specifica est maior quam distinctio numeralis. et maior distinctio arguit minores sed omnes. sed quicunque numero distinguuntur realiter distinguuntur. igitur de primo ad ultimum quod formaliter distinguuntur realiter distinguuntur quod est propositum. Preterea arguit sic frater. de marchia ad idem. Illa quae habent realiter et essentialiter diversas formas realiter et essentialiter distinguuntur patet clare ex intentione philosophi. viii. methaphisicorum. forma distinguit et separat sed quod distinguuntur formaliter distinguuntur per formam: ut patet de virtute vocabuli ergo quod distinguuntur formaliter realiter distinguuntur et essentialiter. Preterea nisi illa quae formaliter distinguuntur distinguerentur realiter tunc formalitas non esset principium sufficiens distinguendi aliqua realiter. patet de se. sed hoc est falsum. patet quia per primum in divinis quod est quidam formalitas. per in divinis distinguuntur ab essentia formaliter et a filio in divinis realiter. ergo realiter et essentialiter. Et confirmatur omnes istae rationes sic Omnis tria rationis facit compositionem rationis. ergo omnis distinctio seu tria ex natura rei facit compositionem ex natura rei: sed in divinis vel in simpliciter simpliciter nulla est compositio. ergo ibi nulla est distinctio ex natura rei. nec per omnes formales. Aliae multe rationes formantur ab istis de quibus per nunc supersedeo: quia istis intellectibus et solutis alie faciliter intelligentur et solvantur

In oppositum arguitur ex quadruplici auctoritate: et primo ex auctoritate logica sic: quia dicit Aristoteles in predicamentis quod idem calor non quod est de prima specie qualitatis. ut est dispositio est de tertia: ut est passio. sed certum est quod idem calor unus non est realiter et essentialiter idem. Et tamen facit diversas species vel ponitur sub diversis speciebus: ergo oportet ponere diversas formalitates per quas facit diversas species vel per quas reponatur sub diversis speciebus. Et sic cum idempnitatem rei reali stabit: immo necessario oportet ponere diversas formalitates.

Secundo probatur idem auctoritate naturali. Dicit enim philosophus tertio physicorum quod actio et passio cum idem significant realiter in numero: habet tamen quod quid erat alter et alter distincta. sed distinctio per quod quid erat arguit distinctionem formalitatum: ergo cum eadem

re essentialr stabit diuersitas formalitatū. Tercio arguitur auctoritate morali. Dicit enī phīs in ethicis q̄ virtus 7 iusticia sūt eadē res. sed tū sunt distincta fm rōem quiditatiua. sed distinguī p rōem quiditatiua ē distinguī formalr. ergo cū idemptitate reali stat pluralitas formalitatū iste tres auctoritates concludunt contra aduersariū. licet nō concludant cōtra scotistā vel cōtra marronistam. Quarto arguitur auctoritate methaphisicali. Dicit enī phīs quarto methaphisice q̄ ens 7 vnum sūt vna natura. 7 hoc idem dicit. iij. thopicoz. distincta vero rōe quiditatiua. 7 per cōs sunt eadē realr 7 distincta formaliter. ergo cū idemptitate essentie 7 essentie. rei 7 rei. nature 7 nature stabit distinctio quiditatiua 7 formalis. Et si dicatur non soluendo sed euadendo sicut cōuenerunt q̄ phīs capit ibi ens 7 vnum vt distincta fm rōem. i. per intellectum. Contra magis distinguitur ens ab vno q̄ ens ab ente sed ens ab ente distinguitur p intellectū. ergo o3 q̄ sūmat maior distinctio ibi q̄ distinctio secundum intellectum. 7 per cōs sumetur rō p rōe quiditatiua 7 non pro rōe intellectus. que rō vel distinctio q̄ditatiua est maior quā rō vel distinctio intellectus. Quito pbat idē auctoritate theologica. qz certū est q̄ eētia diuina a supposito puta a patre 7 filio nō est alia essentialr 7 realr. qz si hoc. iā esset pluralitas rez in diuinis qd est hereticū. 7 tū cceditur q̄ ibi est diuersitas formal. p3 qz pater dicitur ad alterū. s. ad filium 7 filius ad patrē. 7 tamē essentia nō dī ad aliud. qz quod ad aliud dī fm beatū Aug. nō est essentia. 7 dī intelligi formalr. ergo cum idemptitate rei stabit distinctio formalitatum.

Espondeo in ista qōe sic pcedā. Primo aliquas diuisiones preponā. scdo numez cuiuslibet distinctiois 7 idēpitatis apiam. tertio dabo modū inuestigadi 7 inferēdi vnā distinctioem 7 idēpitatē ex alia. Quātū ad primū dico q̄ ens diuidit in ens reale 7 in ens rōis. 7 ista est diuisio equoci analogi in sua analogata equocata. ens reale est qd h3 esse seclusa quacūq3 operatione intellectus siue quocūq3 actu collatiuo cuiuscūq3 potentie siue intellectus siue volūtatis siue cuiuscūq3 alterius potētie. 7 sic ens reale predicatur quiditatiue de deo 7 de decē predicamentis. Ens vero rōis capit tribus modis fm scotum prima di. quartū sniarum. Primo modo pro illo quod habet

esse in aia subiectine vt spēs act^{us} et hitus. Secūdo mō obiectine sicut vni
 uersalia sūt in aia p spēs et reb^{us} cātas vel a deo impressas. Tertio mō p cō
 patiōe passiua qua p intellectū vñū obiectū cognitū ad aliud obiectū co
 gnitū cōpatur. Ens rōis d nob^{is} primis modis nō distiguit oīa ens rea
 le accipiēdo ens reale sicut capiebat in pcedenti diuisiōe. sed ens rōis
 tertio mō captū nullo mō cōtinet nec cōtinet sub se ens reale. tanq̃ supius
 suū inferius. Ultra dico q ens reale prima sui diuisiōe diuiditur p ens
 quantū et non quantū fm scotū. iij. q. quolibet. Ens quantū p finitū et infini
 tū absolutū et respectiū. Oē enī ens dī formaliter absolutū qd nō ē for
 maliter ad aliud. sicut est deus et oīa attributa in diuinis et tria genera
 generalissima tantū. s. subā. quātitas. qualitas ic. Ens vero respectiūm
 dicitur illud quod formaliter ē ad aliud. sicut sunt in diuinis notioales
 relatiōes cōes. et ista septē predicamēta. s. ad aliquid actio. passio. quan
 do. vbi. situs et hitus. Et istarū relationū quedā dicunt intrinsecus adue
 niētes sicut sunt oēs relationes de predicamēto ad aliquid. alie vero sūt
 relatiōes extrinsecus adueniētes. vt sūt ille relatiōes de sex vltimis pdi
 camētis. Dī aut relatio intrinsecus adueniēs q̃ necessario ponit positū
 fundamēto et terminū. sicut ē paternitas filiatio similitudo. implicat. n. oīa
 dictionē ponere duo alba qui sūt similitudo. etiā p diuinā potētā fm sco
 tū secūdo tertio sniaz: et in multis alijs locis. Sed relatio extrinsecus ad
 ueniēs est que nō nccario sequit extrema posita in actu. ita q p aliquas
 potētā fundamētū et terminus possunt poni et tñ nō erit relatio. vt patz
 de relatiōe agentis ad passum. possibile ē enī ponere ignē et stuppā et tñ
 nō erit cōbustio. Et si dicat q ignis nō est primū fundamētū cōbustio
 nis: sed approxiatio agētis ad passum. licet hoc sit falsū qz illa approxi
 matio nō denoiatur agens vel patiēs tñ adhuc pnt esse cōbustiū et com
 bustibile approxiata. vt patuit de tribus pueris in camino ignis ardē
 tis et non erit cōbustio. et sic pz q tales relatiōes sunt extrinsecus adueniē
 tes. Dico vltra q ens diuidit in subām et accidens et loquor de ente fini
 to et creato. iuxta quod nota q substantia capit tribus modis. vno modo
 substantia dicitur quod ē a se et per se vt ē deus. et sic nō capitur hic sub
 stantia: qz clarū est q deus non est ens creatū nec finitum. Alio mō
 dī substantia que est per se sed non a se: vt est subā pfecta pdicamēti subē

incipiendo a genere generalissimo usque ad individua inclusive. Tercio modo dicitur substantia que nec est per se nec a se sed in alio. quia est pars substantie perfecte et complete sicut sunt forme substantiales. Et dico quod sunt in alio. sicut pars essentialis vel integralis substantie est substantia. Secundo nota quod circa ultimam divisionem nuper dictam licet accidens potest capi dupliciter. uno modo pro eo illo quod conuenit alicui et non est de diffinitione quiditativa eius: et sic propria passio est accidens suo subiecto: et omne accidens comitatur est accidens suo subiecto: et omne inferius suo superiori. Et ita forte posset concedi quod proprie passiones entis accidunt enti et cuilibet inferiori ad ens capiendum isto modo accidens. Secundo modo accipitur accidens pro illo quod accidentiter perficit illud quod existit in se perfectum nec necessario consequitur ipsum: sed inest ei contingenter et sic sumitur quando dicitur quod accidens est quod adest et abest etc. Consequenter dico quod res aliquam venit de ratu talis. talis quod est firmus a. u. m. et ista est semper cum existentia actuali. Alio modo dicitur res a reos ris. etc. quod est opinio ris. Et sic omne quod est talis in esse obiectiuo sicut omnes res mundi ab eterno fuerunt in esse imaginabili potest dici res. Et isto secundo modo accipiendo rem potest dici quod omnia creata et omnia creabilia ante mundi constitutionem essent res et quod for. et pro distinguerentur realiter et sic de aliis. predicta divisionem ponit Scotus xxxv. di. pri. iniarum. Consequenter dico quod ens diuiditur in ens simpliciter et in ens secundum quid siue in ens in potentia subiectiva et in ens in potentia obiectiva: et ista diuisio est eadem cum precedente dempto quod addebat in secundo membro quod in esse imaginabili et non capio hic ens secundum quid ut sub se continet entia rationis siue relationis rationis et ficticia sed ut continet sub se precise illud cui non repugnat vix esse existentie. Et sic dico quod ens ut est subiectum metaphisice et adequatum obiectum intellectus nostri dicitur uniuoce de ente simpliciter et de ente secundum quid. saltem ad illa est uniuocum predicatum. Pro quo notandum quod secundum Scotum di. viij. pri. sententiarum et distinct. iij. eiusdem. Differentia est inter esse uniuocum predicatum et uniuoce predicari. Uniuocum enim predicatur uniuersaliter quando conceptus illius quod predicatur est in se unus ex natura rei si sit res prime intentionis. Et hoc modo album dictum de ligno et lapide est predica-

tum vniuocum ⁊ vniuersaliter ois predicatio accidētis de subiecto. Et
 per oppositum illud dicitur equiuocum quod predicatur non fm vnita
 tem conceptus. Et sic inter vniuocum ⁊ equiuocum non est medium. pa
 tet clare ex rationibus ipsorum. Vniuoca enim dicuntur quoz nomē est
 cōmune ⁊ ratio substantie est eadem. Equiuoca vero quoz nomen est
 cōmune ⁊ ratio substantie non est eadem. modo habere eandem ratios
 ⁊ non habere eandem rationem cum sint contradictoria nullo mō pos
 sunt compati medium. Ex quo infero q omne analogū vel est equiuocū
 vel vniuocū. Vniuoce vero predicari est quando ratio seu diffinitio p
 dicati includitur in ratōe seu diffinitione subiecti ⁊ hoc quiditativē sic
 q non predicatur vt album de lapide nec vniuersaliter vt quodcunq;
 accidens de subiecto siue propriū siue cōmune nec vt inferius de supe
 riori nec vt genus de differentia: nec vt differentia de genere: nec vt mo
 dus intrinsicus de eo cuius est modus intrinsicus: sed vt solus cōceptus
 quiditativus ⁊ qualitativus pertinentes ad primū modū dicendi per se
 predicantur. Alterius aduertendum q duplex est vniuocatio. vt ad
 presens spectat scilicet vniuocatio trāscendens ⁊ vniuocatio limitata.
 Vniuocatio limitata est respectu alicuius predicati potētis predicari de
 multis fm habitudinē alicuius vniuersaliū a porphilio assignatorum: ⁊
 isto modo ens nō predicat vniuoce de entibus sicut dicit porphilius.
 Si quis enim omnia entia vocet equiuoce inquit nuncupabit ⁊ non vni
 uoce. vniuocatio transcendens est vnitas alicuius coceptus ex natura rei
 potētis de multis generibus generalissimis predicari vel de vno gene
 ralissimo ⁊ de aliquo q non est in predicamento. Exemplum primi ut
 ens: bonum: verum: relatio: absolutum ⁊c. dicitur vniuoca vniuocatione
 transcendenti. Exemplum secundi ut iusticia: sapientia: dicuntur vniuo
 ca vniuocatione transcendenti: nec requiritur ad hoc q aliquod predica
 tum sit transcendere quod predicetur de oibus pdicamentis. s; sufficit
 q dicatur de aliquo predicamento vel de aliquo reponibili ⁊ q non sit
 per se in gene sicut est sapientia: iusticia: ⁊ sic de alijs. sic scotus. viij. disti.
 pri. sniarum. Aduertendum ulterius q ens capitur dupliciter
 vno modo transcendentē: alio modo transcendentissime. Ens transcen

a iij

ens p^rime sentent^e & equivo^cum totu^m modis. hoc est q^{uod} vult auct^{or} h^{ic}.
ens transcendent^{er}. & univocum hoc est aut^{em} ens cui n^{on} repugnat nec est op^{er}is

dentissime captum est equivocum quacunq^{ue} equivo^catione q^{uod} ut sic cap^{it}
ens. est c^{on}e ad ens reale: & ens rationis. & clarum est q^{uod} ut sic non dicit^{ur}
aliquem conceptum unum: quia vel ille conceptus esset secluso opere in
tellectus vel non. si sic. ergo aliquid quod esset preter opus intellectus in
cluderetur quiditativ^e in illo quod non esset preter opus intellectus cu
iusmodi est est rationis. Si non esset preter opus intellectus sed per op^{er}
intellectus. ergo aliquid quod est per opus intellectus includitur quid^{it}
ativ^e in illo quod esset preter opus intellectus. quod videtur falsum. et
sic relinquatur q^{uod} ens ut sic tactu^m non est univocum. Predicta r^{ati}o facit
mibi fidem & credo illam esse insolubilem. licet franciscus de mayronis
nitat^{ur} eam solvere sed iudicio meo non soluit. Ens vero transcendent^{er}
captu^m est ens c^{on}e ad deum & creatur^{am} quod assignatur primu^m obiectum
nostri intellectus ex natura pot^{est}etis. & primu^m obiectu^m voluntatis & primu^m
subiectum metha. & ut sic est univocum ad o^mne illud quod est secluso ope
intellectus collativo. ut sic est univocum ad d^{iv}as ultimas & ad p^{ro}prias
passiones & breuiter ad o^mnia positiua ut dictu^m est. Vlex est t^{amen} q^{uod} non
predicat univoce de ultimis differ^{en}tijs & p^{ro}prijs passionibus suis s^{ed} tan
tum de deo & x. predicamentis. Et de materia & forma s^{ecundum} scotum in. iij.
di. pri. iniaz. Et poss^{et} addi eti^{am} q^{uod} predicat univoce de illis que directe
mediant inter ipsum & x. predicam^{en}ta. cuiusmodi sunt absolutum reso
l^uti. Et s^{ecundum} has diuisiones tu potes saluare o^mnes auct^{orit}itates militantes co
tra univocatione^m entis. Notandu^m vlt^{er}ius q^{uod} ens diuidit^{ur} in ens sim
plex et compositum. Simplex aut^{em} dicit^{ur} multis modis. primo modo d^{icitur}
simplex quod n^{on} est op^{er}ositu^m nec op^{er}onibile. et isto mo^{do} solus deus d^{icitur} sim
plex q^{uod} est s^{an}c^{te} simplex. S^{an}c^{te} eni simplex dicit^{ur} q^{uod} n^{on} est op^{er}ositu^m nec co
ponibile. Et isto modo o^mne aliud a deo diceret^{ur} compositum ut composi
tio opponit^{ur} simplicitate isto modo sumpte. Secundo modo dicit^{ur} sim
plex quod non habet conceptum quiditativu^m et qualitativu^m et isto mo
do dicit^{ur} simplex quod habet conceptum simpliciter simplicem sicut sunt
ens et passiones entis. modi intrinseci & o^mis d^{iv}as vltime: quia habent co
ceptum simpliciter simplicem. Conceptus aut^{em} simpliciter simplex est
ille qui non est resolvable in alios conceptus simpliciter quor^{um} quilibet
posset actu simplici distincte cognosci. qui s^{ecundum} scotum vel totaliter scitur

Quid repugnat cap^{it}
ens transcendent^{er}
& univocum s^{ecundum} m^{odum}
& s^{ecundum} p^{ro}p^{ri}as m^{od}os
et n^{on} p^{ro}p^{ri}as

et n^{on} p^{ro}p^{ri}as
s^{ecundum} q^{uod} d^{icitur}
s^{ecundum} q^{uod} d^{icitur} s^{ecundum} m^{odum}
s^{ecundum} q^{uod} d^{icitur} s^{ecundum} m^{odum}

vel totaliter ignorat. qz non hz aliquid fm quod posset cōcipi ⁊ aliquid
fm quod possit ignorari. Et isti simplicitati opponit cōstitutio rei ex con
ceptu determinabili ⁊ determinatiuo. ⁊ loquor sp de cōceptu obiectiui
⁊ non qualitatiuo quoz dria alias patebit. Tercio mō aliquid dicitur
simplex qz non est cōpositū ex re ⁊ re. cuius modi sūt oīa accidentia. mā
prima. forma substantialis. angelus vel aia. licet tñ aliqui dicāt angelum ⁊
aiam hēre materiā ⁊ formā: quod nō credo vez loquendo de mā ⁊ for
ma phisicali. sed ante cōponunt ex genere ⁊ dria siue ex realitate potētia
li ⁊ realitate actuali. q̄ cōpositio nō dī dī p̄prie cōpositio rei ⁊ rei: sed
magis realitatis ⁊ realitatis fm scotū in. in. di. et in. vii. di. p̄i. iniaruz.
Et isti simplicitati opponit cōpositio materie et forme. Quarto mō
aliquid dicitur simplex qz nō est mixtū et sic celū fm veritatē et quatuor ele
menta licet sint cōposita ex materia et forma sunt tñ simplicita. i. non mi
xta. s. isti simplicitati opponit mixtū. Ex predictis p̄ q̄ ex quatuor mo
dis iam dictis potest aliquid dici cōpositum vel cōstitutum vt p̄ cō
siderātī. Aduerte tñ q̄ duplex est cōpositio. s. cum his et ex his. vñ
sola cōstituta dicuntur cōposita cōpositione ex his. licet constituentia
possint dici cōposita cōpositione cum his. sicut materia et forma: sub
iectum et accidens: et accipio cōstitutionē limitatam: et sic dico q̄ cūne
ens mundi creatum est cōpositū ex re et re vel cōp̄sitione ex his vel
cōpositione cum his. extendēdo etiā cōpositionē ad cōpositionem es
sentialem que est materie ad formā et ad cōpositionē accidentālē que
est accidens cum subiecto: vnde licet angelus accidentia: materia prima
forma substantialis non sint cōposita cōpositione ex his: possunt tñ
dici cōposita cōpositione cum his. Remanet ergo solus deus non
cōpositus nec componibilis aliqua cōpositione. Rursus ens dī
uidit in ens necessariū et in ens contingens. Unde illud dicitur necessariū
quod non pōt non esse. Contingens vero quod pōt esse vel non esse. In
uenio tamen duplex necessariū et duplex contingēs. s. complexum et in
complexum. Necessariū complexū est quod non pōt non esse verū sicut
sunt p̄positiones primi modi et secundi et sic de alijs. Contingens vero
plexus est quod pōt esse qñqz verū et qñqz falsū sicut sūt p̄positiones de
materia contingenti. Necessariū aut incomplexum est quod non potest

non esse. et hoc dupliciter uel quantum ad esse simpliciter: et sic solus deus
dicitur necessarius quod est a se: et per oppositum illud dicitur contingens sim-
pliciter loquendo quod est ab alio et potest esse et non esse. Necessarium uero
secundum quid est illud quod non potest non esse quantum ad esse secundum quid. sicut sunt
omnes res mundi que sunt possibiles. habuerunt enim ab eterno esse cognitum:
et in aliquo priori nature ante determinationem diuine voluntatis et per con-
sequens necessario sunt in tali esse: quod quod precedit determinationem di-
uine voluntatis est necessarium. nec aliquid dicitur contingens ut opponitur isti
necessitati. Ens ulterius diuiditur in ens independens et in ens depen-
dens. Ens independens est deus quod a nullo est nec in genere cause efficien-
tis: nec materialis nec formalis nec finalis ut ingenio se multum deducit
scotus secunda di. pri. iniarum et viii. eiusdem. Ens uero dependens est quod
ab alio est in aliquo genere cause. Cum igitur omnia alia a deo sint in genere
cause efficientis sequitur quod dependent. Sed dices si omnia dependent
ut tu dicis cum dependentia sit relatio: sequeretur quod saltem omnia alia
a deo essent ad aliquid quod videtur inconueniens et contra philosophum. iiii.
metha. Respondetur quod argumentum claudit quod omnia alia a deo sunt ad aliquid
quid denominatiue: quia in omni ente fundatur respectus effectiuitatis seu
dependentie et illud concedo. Nec hoc negaret philosophus sed non probat quod omnia
sunt aliquid formaliter et quiditatiue sic uoluit negare philosophus omnia esse ad
aliquid. Sed tu dices iste respectus fundatus in creatura ad deum ter-
minatus vel est res distincta a creatura vel non. si non. ergo omnia sunt
ad aliquid essentialiter et quiditatiue ut videtur si sic: ergo creatura: pu-
ta homo vel angelus poterit esse sine tali respectu et sic non dependebit
ad deum. probatur secunda consequentia quia hoc posterius distinctum realiter
aliquando non possit esse sine suo priori tamen uniuersaliter omne prius sic
distinctum potest esse sine suo posteriori. prima consequentia probatur quod
effectus formalis non potest esse sine sua causa formali etiam per diuinam
potentiam: quod causalitas cause materialis et formalis dicitur imperfectio:
et sic semper in tali dependentia creatura non esset dependens. Dico breui-
ter conformiter ad scotum prima di. ii. iniarum quod talis dependentia est eadem rea-
liter cum creatura et uniuersaliter omnis relatio sine qua vel sine cuius termi-
no fundamentum non potest esse talis: relatio ideptificatur realiter cum suo

fundamento. Clarum est qz creatura non potest esse nisi depēdeat ⁊ ni
si deus sit. ergo creatura est realiter sua depēdētia. Et similiter dico de
depēdētia totius compositi essentialis ad suas partes: ⁊ de dependen
tia qua relatio dependet a fundamēto. Ex hoc infero qz capiēdo hoc
mō depēdētiā nulla creatura absoluta dependet ab alia cum etiā
in genere causę efficiētis creaturam absolutā possit deus seipso creare ⁊
conseruare. Deinde notandū qz fm bonetum in predicamētis ens di
uiditur in vnū ⁊ multa ⁊ etiā fm phūm vnū ut in predicto loco dicit bo
netus dicitur quicqz modis. primo mō dicitur vnum vnitate transcendē
ti et sic omnia de quibus ens transcendēter dicitur vniuoce sunt vnum
ista vnitate. secūdo mō dicitur vnū vnitate generica generalissima et sic
omnia vnus predicamenti sūt vnū ista vnitate. tertio mō dicitur vnum
vnitate spēi subalterne: et sic oīa dicuntur vnum ista vnitate que sub ea
dem specie subalterna continētur. quarto mō dicitur vnū vnitate speciei
specialissime et sic oīa indiuidua eiusdē speciei specialissime sunt vnum
istā vnitate. quinto mō dicitur vnum vnitate numerali. vnde quanto vni
tas est superior tanto est minor fm doctrinā scoti in multis locis. vnde
maior vnitas p bonam cōsequentia inferit minorem sed non minor ma
iorē licet stet cū ea. multa vero capiūt tot modis quot vnū ut clare patet
praticanti qz tot modis dī vnum oppositoꝝ quot modis dicitur et re
liquis et hec de primo articulo.

Quantum ad secundum articulū sunt septem ptiales articuli de
clarandi. in primo videbitur quid est idēptitas rōnis ⁊ eius
distinctionio. in secundo quid est idēptitas ex natura rei ⁊ eius
distinctionio. in tertio quid ē idēptitas formalis ⁊ eius distinctionio. i quar
to quid ē idēptitas realis et ei⁹ distinctionio. in qnto qd est idēptitas essentia
lis ⁊ eius distinctionio. in sexto qd ē idēptitas subiectiua ⁊ eius distinctionio. in
septio qd est idēptitas obiectiua ⁊ eius distinctionio. Juxta primū articu
lū sunt aliqua notāda. primo notandū est qz intellectus est duplex scilicet
a gens cuius est oī oīa facere ⁊ intellectus passiuus seu possibilis cuius
est oīa fieri. ut ait Aristo. iij. de aīa. et dico qz isti duo intellect⁹ sunt due
formalitates in aīa que ex natura rei distinguūtur: licet cum aīa sint idē
realiter. Notandum secūdo qz duplex est actus intellectus. s. rectus ⁊

collatiuus. actus rectus appellatur quo intellectus fert sup aliquā rem absolute. vt qñ intellectus intelligit rosam. Actus vero collatiuus appellatur quo intellectus rem intellectā compat ad seipsam vel ad aliam.

Notandum tertio qd rō capīt multis modis. Primo mō p diffinitionē sicut in diffinitione vniūcorū 7 equiūcorū capīt. Et dicitur diffinitio rō que est indicatiua obiecti intellectus vel rōis. Secundo mō p ipsa vi vel potentia rōcinatiua siue sit intellectus siue volūtas que amat creaturam ppter deum. siue sit virtus imaginatiua que discurret circa pccularia. Tertio modo capitur p discursu rōis a pmissis ad cōclusionē quā dicitur actus collatiuus. Quarto modo forma dicit rō: qz est rō cognoscendi cōpositū 7 materiā. cognoscit nāqz materiā p analogiā ad formā primo phisicorū. De multiplici acceptiōe huius nois forma videbit in sequentibus. Istis p̄suppositis pono duas cōclusiones. Prima ē q illa sunt idem 7 eadē rōe que hñt eūdē cōceptū oīno indistinctum a pte rei. 7 ē indistinctum ex parte intellectus. vt hō ē idē sibi ip̄i. 7 oīa entia tertij modi p̄septatis 7 sic de alijs. Secūda cōclusio illa distinguuntur rōe q distinguuntur p actū collatiuum intellectus precise. vt in oī p̄positiōe mundi i qua predicatur idē de seipso. vt subiectū 7 predicatū distinguuntur rōne: qz sicut cōtradictio fundata in entibus ex natura rei cōcludit distinctionē ex natura rei. ita cōtradictio fundata in entib⁹ rōis cōcludit distinctionē rōis. secūdo sequitur q inter entia realia 7 rōis vt inter aīal 7 genus. similiter inter entia rōis inter se vt inter genus 7 spēm est distinctio rōis qz non sit nisi ex sola collatiōe intellectus: 7 accipio distinctionē rōis q ē a potentia rōcināte 7 nō pro distinctione rōis que est a nā rōcinabili. Ex hoc p3 q distinctio rōis ē respect⁹ rōis p actum collatiuū a potentia rōcināte cāus. Silt p3 q illi qui respondent ad istud argumentū essentia diuina est cōicabilis paternitas ē incōicabilis. ergo essentia diuina 7 p̄nitas distinguunt aliter quā rōe. rñdetur nāqz q argumentū cōcludit qz distinguuntur plusq̄ rōe rōcināte. s3 non plusq̄ rōe rōcinabili. p3 inq̄ q non est disputatio nisi ad vocē: qz nec itelligūt vi vocabuli distinctionis ex natura rei qz quod illi vocāt distinctionem rationis rei rationabiles formalizantes vocant distinctionem ex natura rei. 7 sic nō capio i cōclūsiōe mea distinctionē rōis que est p̄cise 7 solum a potentia rationante

Sed q̄ ista distinctio rōis sit ficticia pbat̄ ab aduersarijs nostris du-
pliciter primo sic. Ois distinctio nō vana sortit̄ robur 7 esse ex aliqua re
ergo ista distinctio rōis vel sortit̄ robur a re: 7 sic ē realis 7 nō rōis tantū
vt vsus es isto vocabulo rōis si non sortit̄ robur a re: ergo ē ficticia. Se-
cūdo arguit̄ ad idē sic 7 ē quasi cōfirmatio argumētī: q̄ intellectus intel-
ligens rē aliter q̄ sit ē falsus: q̄ si intelligat rē distinctā vel rē esse distinctā
7 non sit distinctio a parte intellectus false intelligit: igit̄ ic. Respondeo
ad ista q̄ distinctio rōis sortit̄ robur a re. i. a non repugnātia rei ad sic
vel sic concipi. Ex hoc sequit̄ q̄ talis distinctio non ē pura fictio. Ad
secūdum q̄ ē confirmatio dico q̄ intelligere rem aliter q̄ sit capitur du-
pliciter. vno mō intelligēdo ipsam nō eo mō quo ē non tū q̄ intelligatur
sub mō sibi repugnāti. vt intelligendo lineaz q̄ vnitur materie sensibili
nō intelligēdo hmoi materiā nō repugnat linee. alio mō intelligēdo rē mō
repugnāti sue nature vt intelligēdo deū esse corporeū. Dico ergo q̄ ille q̄
intelligit rem aliter quā ē secūdo mō fallit̄: nō aut̄ primo mō sic in pposi-
to qm̄ intelligunt̄ distincta fm̄ rōem absq̄ habitudie ad aliqua fm̄ rem
distincta nō erit talis alietas. forte dicet aliqs negādo istā distinctio-
nē esse aliā a distinctiōe ex natura rei: q̄ illa q̄ distinguunt̄ rōe distiguū-
tur ex natura rei. Cōtra hoc arguit̄ sic. si hoc esset vez sequeret̄ tunc q̄
illa q̄ essent eadē ex natura rei eēnt distincta ex nā rei. p3: q̄ formo istam
ppositiōem eadē ex nā rei sūt eadē ex nā rei. ibi ē distinctio rōis vt prius
dictū ē. q̄ idē positū in subiecto distiguūtur a seipso posito in predicato
ratione. Sed sequit̄ per te q̄ ista distinguūtur ex natura rei: ergo illa q̄
sunt eadē ex nā rei sunt distincta ex natura rei. qd̄ claudit contradictionē. 7
hec de primo ptiali articulo huius secūdi articuli p̄cipalis.

Tantū ad scōz articulū qui ē de idēptitate ex natura rei 7 ei?
distinctiōe sunt aliqua notāda: primo ē notādū q̄ res 7 ens quā-
tum ad p̄ns spectat cōsideratur duplr. primo mō p̄ oī positiuo
q̄ ex natura rei ē extra nihil. 7 isto mō modi intrinseci 7 drie vltie dicū-
tur ens vel res. Alio mō magis stricte p̄ illo quod ē precise ens vel res
quiditatiue. 7 sic ens vel res dicitur precise de deo vel creatura de ab-
soluto 7 respectiuo: 7 de illis que sunt in recta linea predicamentali. 7 de
materia 7 forma vt dictū est superius ex intentione Scoti 7 isto mō nec

passiões entis nec mói intrinseci nec drie vltie dicunt res vel ens s3 solū dī
 cūt aliqd rei et nō res. sō mō capiēdo rez. Pro istis assignat vna regu
 la generalis. s. qñcūq3 aliqua ita se hñt q3 vnū est ens pprie accipiēdo rē
 7 aliud ē aliqd rei ei3 pñse n̄ sūt oib3 mōis idē. ista regula p3 p istud pñ
 cipiū cōe qñ aliq3 sic se hñt q3 aliqd opetit vñ ex nā rei q3 nō opetit alteri
 talia distīguūt 7 si nō realiter saltē aliq3 alia distīctiōe. et sic nō sūt oib3
 modis idē. Scdo notādū q3 i diuis qdupla ē drie nō idēptitatis. pñ
 est iter qditate3 seu essentiā 7 modū intrinsecū: 7 ē iter ipsos modos intrin
 sicos. s. ē inter attributa. s. inter scia3 et sapia3. s. iter itellectū et volū
 tatē si eas est attributa noiari q2. xxvi. di. pñ. s. inia3. dicit doctor q3 itelle
 ctus 7 volūtas nō sunt pprie attributa sicut bonitas et iusticia. S. iter
 volūtē 7 itellectōe3. tertia est inter notōes. s. inter spirari 7 dīce3: q2 dī
 ce3 est respect3 pñs ad filiū: 7 spirari pñs 7 filij ad spm scū3. q̄ta est iter
 essentiā 7 relatōes: et ē inter essentiā et attributa. Et poss3 addi q̄ta q̄ ē
 inter cōstitutia et cōstituentia. Tercio notādū est q3 accipiēdo ista p
 prie. s. subām naturā essentiā qditate3 seu formalitate3 hñt ordīnez inter
 se. nā oīs essentiā est qditas seu formalitas. s3 nō extra vt p3 in diuis. et
 oīs nā est essentiā et nō ecouerfo: q2 multe sunt spēs q̄ sunt essentie cū dīf
 finiat3 7 tñ nō sunt nā cū nō sint pñcipiū pductiū alic3 forme absolu
 te: vt sunt respect3: 7 oīs subā est natura s3 nō ecouerfo: q2 qualitas est na
 tura 7 tñ nō est subā pprie accipiēdo subām. Circa qd est notādū q3 q
 ditas sūpta cū mō dī pprie essentiā: denudata a mō dī qditas. Quar
 to est notādū q3 formalitas capī trib3 mōis. pñmo mō large: 7 tñ sic dīf
 finit. formalitas est aliqd reptū in re ex natura rei qd non o3 sp itellectū
 mouere dūmodo possit terminari. dī reptū in re pp figmenta. dī ex na
 tura rei ppter relatōes rōis. dī q3 nō sp o3 mouet itellectū dūmodo possit
 terminare pp relatōes reales q̄ dicunt formalitates: tñ itellectū mouet
 non pñt. cū3 idē3 sit mouet itellectū 7 cāre pñaliter itellectiōe3 p spēs
 sui. mō dictū est nunc q3 relatōes nō sunt pductiue alicui3 forme absolu
 te: quare zc. Et isto mō capiēdo formalitate3 omne illud qd est extra ni
 hil dī formalitas: cuiusmodi sunt modi intrinseci drie vltie. et sic de alijs
 et sic formalitas est cōis ad realitate3 et qditate3. Scdo mō capī forma
 litas pprie: et sic formalitas dī de oī eo q3 est ens qditatiue. et de oī eo

quod est aliqd entis pterq̃ de mōis intrinsecis. et isto mō formalitas cō
uertit cū realitate obiectina: nec dīor est ea s̃z ralitas obiectina et forma
litas isto mō sūt cōiores qditate. et sic accipim⁹ formalitatē euz loq̃mur
de distinctione formali. Tercio mō capīt formalitas strictissime p illo qd
p̃dicat qditatīue de aliquo vel de quo aliqd qditatīue p̃dicat. ⁊ isto mō
formalitas ē minus cōis q̃ ralitas: s̃z ouertit cū qditate. Et l̃z drie indī
uiduales dicātur formalitates capiēdo formalitatē duob⁹ p̃mis mōis
non tñ sunt formalitates capiēdo tertio mō. ⁊ ista diuīsiō est necessaria
cuilibet formalizāti. Et qz ibi tactū est de qditate. iccirco notādūz qz
quiditatīuū d̃r sex modis. primo mō essentiatiue. ⁊ sic illud d̃r qditati
uū qz dicit totā essentiā alicuius. et sic spēs specialissīma d̃r esse qdita
tīuū. cū fm porphiriū dicat totā essentiā indiuiduoz. Nolo tñ dicere
quī indiuiduū includat intrinsece d̃riam indiuidualē vltra nām specificā
sed volo sic intelligere qz species dicit totā essentiam indiuiduoz: ita qz
indiuidua nullū p̃dicatū quiditatīuū addunt vltra p̃dicata cōia natu
re specificē qditatīue ⁊ essentialiter in ea inclusa. secūdo mō aliqd d̃r qz
ditatīuū cōstitutīue. ⁊ sic illud d̃r qditatīuū qd intrinsece cōstituit aliquā rē
vt materia ⁊ forma phisicaliter: genus ⁊ d̃ria methaphisicaliter loquen
do. tertio mō dicit aliqd quiditatīuū specificatiue: ⁊ sic illud dicitur
quiditatīuū quod vltimo ponit rē in esse specifico. sicut est differētia spe
cifica. quarto modo dicitur quiditatīuū representatiue. ⁊ sic illud quod
est representatiuū alicuius essentie: siue sit actus intelligēdi siue spēs itel
ligibilis dicit quiditatīuū isto mō. qnto d̃r qditatīuū indicatiue. et sic il
lud d̃r qditatīuū qz essentiā indicat ut diffinitio. sexto mō d̃r qditatīuū
p̃dicatiue. et appropriate: ⁊ sic illud p̃cise qz p̃dicat inqd d̃r qditatīuū
Et posset addi septim⁹ mod⁹ l̃z iproprius qz aliqd d̃r qditatīuū cōsecutī
ue ⁊ isto mō pprie passiōes cōntes essentiā possent dici qditatīue. His
notatis pono. x. cōclusiones prima ē ista. illa sunt idē ex nā rei de quib⁹
duo p̃dicata opposita secluso ope itellect⁹ colatīno vīficari p̃nt vt hō ē
hō. sor. ē sor. fa cōclusio illa distīguūt ex nā rei siue medialiter de qb⁹ seu
inter quoz extrema duo cōtradictoria secluso ope itellectus verificari
possunt sic se habent diffinitio ⁊ diffinitum qz seclusa opere itellectus
diffinitio est saltem cōstitutīua diffinitū vero non. totum etiam ⁊ partes

loquēdo de toto methaphisico ⁊ de toto phisico. qz certū ē qz fm viā do
ctoris totū phisicū ⁊ sue ptes distinguūt realr ⁊ plusqz ex nā rei. Totū at
methaphisicū qd nō cōponit ex re ⁊ re. s3 ex realitate ⁊ realitatis distin
guūt ex natura rei p̄cise a suis ptribus sic qz nō realr. Totū. n. secluso ope
intellectus dī cōstitutū. ptes nō. Cōstitutū aut ⁊ nō cōstitutū cōtradīcūt. Sīl
supius p̄ter opus intellectus est multiplicabile ī plura. īferius vero non.
multiplicabile ⁊ nō multiplicabile cōtradīcūt. Sic ē ī diuis distinguunt
eēntia dīna ⁊ relatio puta p̄nitas. qd pbat Scotus. ij. dī. i. īnīaz. quia
eēntia dīna est cōcābil tribus psonis. p̄nitas nō. p̄ cōicat eēntia filio p
generatiōem. ⁊ tñ nō cōicat sibi p̄nitate. ergo o3 qz sit aliqua distinctio an
oēm actū intellectus collatiū iter eēntia dīuina ⁊ p̄nitate. Sīl argueret
qz p̄ ⁊ filius cōicat eēntia spūi scō ⁊ tñ nō cōicat sibi suas notiōes. s. p̄nī
tate ⁊ filiatiōem. Nolo tñ dīcere qz eēntia dīna nō. distinguūt plusqz ex na
tura rei a relatiōib⁹ ī diuis: qz etiā distinguūt formalr vt dīcet postea
Hac ē distinctiōe distinguūt modus īntrīsec⁹ ab eo cui⁹ ē mod⁹ sicut
finitas ab huānitate īfinitas a diuinitate. Est at modus īntrīsec⁹ s3
scotū. viij. dī. p̄mī īnīarū q additus alteri nō variat rōnez formalē cōsti
tuti p ipm vel remotus ab illo. i. q de se nullā rōem formalē dīcit. Mo
dus enī īntrīsecus ē īncōceptibil p se: qz nō cōcipit nisi cū illo cui⁹ ē mod⁹
Et dīcūt aliq qz dī modus īntrīsec⁹ ex eo qz nō ītrat rōem formalē illius
cui⁹ ē modus īntrīsecus. nec d3 pprie cōcedi qz distinguūt a tali re forma
liter. Modi īntrīseci fm aliquos sūt īfinitas. necessitas. eternitas ⁊ exi
stētia. s3 eē existerē videat eē de cōceptu formali ⁊ qdītatīue. īn p̄mo mō
dīcēdi p se de deo p̄dīcet fm doctore ī scda dī. p̄i. In creaturis sūt
modi īntrīseci actus ⁊ potētia cōīgētia. īntensio ⁊ remissio. exīstētia. ⁊ sic
de alijs. Isti modi opponūtur īter se: qz vnus alteri sicut īfinitū finito.
cōīgēs necessario. ⁊ sic de alijs. oēs isti modi īntrīseci nec ītrat qdītatē
nec differūt ab ea formalr positiue s3 bñ negatiue hoc ē qz nō sūt de rōe
formali ipsi⁹ qdītatī quoz sūt modi īntrīseci. ⁊ tales modi reducunt ad
illud genus ī creaturis cui⁹ ē sua qdītas. Lādolphus tñ ī suo p̄mo īn
plogo tenet oppositū cū quo mlti tenēt qz modus īntrīsecus ē idē formalr
cū illo cui⁹ ē modus īntrīsecus. v3 cōstituti p ipz. ⁊ exēplīcat de īfīni
tate qz ē modus īntrīsecus dei ⁊ de qdītate seu de rōe qdītatīua ipsius

rōem qđitatuā sicut ⁊ dīa tñ valde differunt vt dictū est. Secdo differēt
modus intrinsecus ⁊ dīa: qz mod⁹ intrinsecus variat solum rōem qđita
tuā. accipiēdo rōem qđitatuā p̄ceptu qđitatuō illi⁹ cui addit siue
contracti p̄ ipm. Dīa vō variat rationem qđitatuā ⁊ formalem: ⁊ sic i
telligit dictum scori q̄ modus intrinsecus est q̄ additus alteri non variat
rōem formalem. Non. n. dicit q̄ non variat rationem qđitatuā sed for
malē: qz qđitatuā bene p̄t variare: vt p̄ de finitate ⁊ infinitate q̄ variat
rationem seu conceptum qđitatuū ipsi⁹ entis. Que dīa sit inter rōem q̄
đitatuā solum ⁊ qđitatuā ⁊ formale simul forte alias dicit. solū istud
dico p̄ nunc q̄ ratio qđitatuā ⁊ formalis conuenit solum speciei siue spe
cialissime siue subalterne: ⁊ oīs ⁊ sola talis ratio d̄ h̄e genus ⁊ dīam
ipsā constituentem. vt p̄ p̄porphiliū in p̄dicabilib⁹. Ratio vō qđita
tuā p̄t conuenire oīb⁹ alijs h̄itib⁹ conceptum cōem qđitatuū ⁊ p̄prium
qualitatuū. Et sic ratio qđitatuā est q̄ dat p̄ priora q̄ sunt de essentia
diffinitis: ⁊ sic p̄ secūda dīa inter modum intrinsecum ⁊ dīam. Ex p̄
dictis infero q̄ qđitas ⁊ eius modus intrinsecus ⁊ modi intrinseci adin
tice ⁊ oīa q̄ sunt in recta linea p̄dicamētali distinguūt ex nā rei abinuiē
Et similiter eus a deo ⁊ creatura ⁊ breuiter quodlibet constitutum a suo
constitutiuo. omnia enim ista distinguuntur secluso opere intellectus et
non distinctione reali proprie capiēdo distinctionem realem. ergo alē
qua diffinitione media inter distinctionem rationis et realem isto modo
sumptam. Hanc distinctionem mediam voco ex natura rei. que vt pa
tet ex vi vocabuli nisi a proteruo negari non potest. licet distinctionem
inter modum et quiditatem. franciscus modalem appellauerit tanquam
a denominatione imperfectiori et ignobiliori. Sed contra istam di
stinctionem ab aduersarijs nostris arguitur sic. Vel distinctio ex natura
rei est preter opus intellectus vel per opus intellectus. si solum per opus
intellectus ergo est distinctio rationis solum per vos qui sic diffinitis di
stinctionem rationis. Si est preter intellectum ergo est distinctio rea
lis quorum vtrunq; negastis. dico q̄ distinctio realis pōt capi duplici
ter. vno modo large pro omni distinctione que est secluso opere intelle
ctus. Et sic inter distinctionem rationis et distinctionem realem non est
b2

distictio media. 7 sic dico q distictio ex natura rei e realis isto mo capiē
do distictioem realē. Alio mo capiē distictio realis pprie q est iter rē 7 rē
7 sic dico q iter distictioez realē 7 distictioem rōis est distictio ex nā rei
media 7 formalis. ex hoc pz q distictio ex natura rei est respect⁹ q orit⁹
ex pprijs rōibus formalib⁹ terminoz secluso quocūq; actu potentie colla
tiue. 7 hec de secūdo articulo hui⁹ secūdi articuli principalis.

Etantū ad tertiū articulū in quo vidēdū est de idētitate 7 di
stinctōe formali sūt aliq notāda. Prō notādū ē q formalitas
venit de formali 7 formale de forma. forma at dī multiplī. v.
no mo dī forma put est altera ps opōiti 7 hec appellat forma ptis. alio
mo pōt accipi p forma toti⁹ v. p tota ipsa nā abstractiue sūpra sicut hūi
tas dī forma toti⁹ nō p iformatōez materie s; ex qua suppositū ē qdita
tine hō. forma primo mo dī ē p se termin⁹ formalis gnatiōis. s; forma
fo mo dicta ē termin⁹ p se prim⁹ 7 adequat⁹ ipsi⁹ met gnatiōis. alio mo dī
forma de oī sba in materiali eo mo quo de 7 intelligētie dicunt forme.
alio mo accipit p forma accidētali. alio mo accipit p quacūq; rōe sub q ex
natura rei aliqd pōt accipi. Et ab ista forma vltio mo sumit formalitas dī
qua hic itendim⁹. vñ s; ab vtraq; forma pportionalr noiet formalitas
nō tñ sic intendim⁹ hic de ea. iō formalitas hic intenta nihil aliud ē q rō
obiectāl sub qua vnaq; res accipi pōt ex natura rei 7 dī formalitas a
forma isto mo pp similitudinē quā h; cū forma primo mo 7 fo mo dicta.
qz sicut forma illis duob⁹ moīs capta est rō cognoscendī rē c⁹ est. ita etiā
forma vel formalitas hoc vltio mo dicta. Secūdo est notādū q hec dictō
formāl est mōlis dictio adverbialis 7 determinatiua. 7 sūtur. v. moīs.
vt ait francis. i primo dī. viij. primie trib⁹ moīs sūtur: vt dicit determina
tionez copule ppōnuz primū moī dicendī p se. vt cū dī primo mo hō for
maliter est aīal. fo mo formaliter est rōnabilis. tertio mo hō formaliter ē
aīal rōnale. quarto mo sūit formaliter ut notat formā vel determinatiōem
alicuius p denotiatiōem intrinsecā ipm denotiante ut hō formaliter ē risibi
lis. hō formaliter est alb⁹: 7 sic de alijs. qnto notat actū uel opatiōez quo
vel qua qs agit uel patit vel opat. vt cū dī petrus intellectuē formaliter
intelligit visione formaliter videt 7 sic de alijs. Tertiū notādū q qua dru
plex est predicatio prima est qditiua 7 formalis ut est prim⁹ modus

dicendi p se. 7 hec h3 quatuor grad^{us}. prim^{us} est grad^{us} qñ p se sup^{er}ius iqd
p^{re}dicabile p^{re}dicat de suo p se inferiori: vt qñ ens p^{re}dicat de deo 7 creatura
vel gen^{er}e de sua p^{ro}pria sp^{eci}e. vñ sp^{eci}s de suo p^{ro}prio indiuiduo. Sc^ond^{us} grad^{us}
qñ p^{re}dicatū intrinsecū dīcēs quale p^{re}dicat de illo cui ouenit intrinsece. ut d^{icitu}r
de diffinito: vel mod^{us} intrinsec^{us} de cōstituto p ipm fin illā opīniōez quā su
per^{ius} recitauit p^{re}cedēti articulo. Exēplū primū mēbri h^{oc} sc^ondi grad^{us}. vt hō ē
rōn^{alis}. exēplū sc^ondi vt deus est īfīnītus vel e^{ss}entia diuina ē īfīnīta. Notan
dū tñ ē q^{uod} rōnale sūtūtur dupl^{iter}. vno mō vt cōstituit tanq^{uam} p^{ro}p^{ri}et^{as} formal^{is}: nec īsto
mō dīcīt aptitudīnē. s3 ē d^{icitu}r vel tenēs modū d^{icitu}r. Alio mō vt dīcīt ap
titudīnē rōcīnādī: 7 sic est p^{ro}p^{ri}et^{as} passio: nec īsto mō facit p^{re}dicatōem qdī
tatiuā: q^{uod} nulla aptitudo p^{ro}p^{ri}et^{as} ad primū modū dīcēdi p se. P^{re}dictaz
dīstīnctōem ponit frāciscus sup poz. ca. de d^{icitu}r. Terti^{us} grad^{us} ē qñ tota
rō intrinseca p^{re}dicat de suo cōstituto: vt qñ dīffīnītō p^{re}dicat de dīffīnītō. vt
hō est aīal rōnale. Quart^{us} grad^{us} est qñ idē p^{re}dicat de seipso. vt hō est hō
Et capīt hīc p^{re}dicatio qdītatiuā vt dīstīgnīt cōtra p^{re}dicatōez īn qua p^{re}di
cat alīqd extraneū: q^{uod} vt dīcīt bonet^{as} hec p^{ro}p^{ri}et^{as} hō ē hō non ē p^{ro}p^{ri}et^{as} qdīta
tiuā p^{re}dicō: q^{uod} nībīl idē oīode ē de qdītate suiīp^{er}ī. s3 large est qdītatiuā
p^{ro}p^{ri}et^{as} dīstīgnīt cōtra denotatiuā: 7 īstī quatuor grad^{us} faciūt primū modū
dīcēdi p se. Assignāt ēt alī tres ab Arīsto. p^{ri}o. posterioz. Et sic secūdu
mōus dīcēdi p se ē qñ p^{ro}p^{ri}et^{as} passio p^{re}dicat de suo subīecto. 7 īste mōus
h3 duos grad^{us}. prim^{us} ē qñ adequata passio p^{re}dicat de suo a deq^{uo} s^{ub}o
p^{ri}mo vt hō est rīlībīl. sc^ond^{us} grad^{us} ē qñ passio adequata sup^{er}iori de per
se inferiori ad s^{ub}o p^{re}dicat. vt sor. est rīlībīlis. tertīus mod^{us} nō ē p^{re}dicā
dī s3 e^{ss}endī. 7 īsto mō oīa p se sūt q^{uod} p se nō īn alīo exīstūt sicut deus ēt
oēs p^{ri}me s^{ub}o: q^{uod} nullo mō sūt. Quart^{us} mōus dīcēdi p se ē qñ effectus
formalis p^{re}dicat de sua cā formalī. vel qñ actus p^{ro}fluēs. i. p^{ro}grediens a cā
formalī d^{icitu}r de effectū formalī mediāte cā formalī: vel qñ effect^{us} p^{re}dicatur
de suo īmediato p^{ri}ncīpio p^{ro}ductio. Exēplū primū vt hō albedīe ē albus.
Exēplū sc^ondi vt albū albedīe dīsgregat: calidū calore calefacīt. Exēplū
tertī intellectus ītelligīt: volūtas vult. 7 sic de alīs. S3 hīc īsurgunt
due dīffīcultates p^{ri}mo ē īn quo mō dīcēdi p se sūt p^{ro}p^{ri}et^{as} īn qbus p^{re}di
cat p se inferiora de suis sup^{er}ioribus. vel passio inferioris de sup^{er}iori ad
s^{ub}o talis passioīs. Dīco breuīter cōtra multos q^{uod} tales p^{re}dicatōes nullo

mō sūt p se. l3. n. tales indiffinitē vel p̄ticulares sint necērie nō tñ sūt p se
pbat̄ dupl̄r ex itentioē p̄bi. p̄mo. qz dicit p̄b̄s qz p̄pōes p se nō ouer
tūt qd nō d3 intelligi qz nō ouertūt absolute cū ouersio sit adēquata pas
sio p̄pōis saltē cathegori. l3 d3 intelligi qz nō ouertūt i alias p̄pōes p se. l3
ista ē p se hō ē aīal. g. ista nō erit p se aīal ē hō. 7 idē ē iudiciū de oibus
alijs talib. Secdo pbat̄ qz dicit p̄b̄s qz p se infert de oī. ita qz a p̄pōe p
se ad p̄pōem de oī est bona cōia. ergo si ista eēt p se aīal est hō ista eēt bo
na cōia aīal est hō. ergo oē aīal est hō. cōis falsū. ergo illud ex quo seqtur
v3 qz ista sit p se aīal ē hō: 7 idē dico de ista aīal ē risibile 7 de oibus ta
libus. Secūda difficultas in quo mō dicēdi p se sunt iste p̄pōes. hō alb⁹
est hō albus. hō albus est hō. hō est hō albus 7 siles. Rñdeo breuiter qz
nullo mō sūt p se. p cui⁹ declaratiōe ampliori noto tres regulas optias q̄
hñtur a scoto in p̄mo di. n. in mā de p̄pōe p se nota 7 in tertio di. 3. p̄i
ma regula ē qz de rōe in se falsa nihil v̄e 7 affirmatiue p̄dicat̄. nec ip̄a d̄
aliquo p̄dicat̄. imo nec ip̄a de seipsa met. Ista. n. nō est vera hō est hō ir
rōnalis. hō irrōnabil ē aīal. hō irrōnalis est hō irrōnalis. neutra illaz est
vera: 7 sile est iudiciū de oibus alijs. Secūda regula est qz de illo qd est
in se ens p accūs nihil p se p̄dicat̄ nec de aliquo ip̄m p se p̄dicat̄. imo nec
idē de seipso. Neutra enī istaz est per se. hō quātus ē hō. sor. est hō quā
tus. hō quāt⁹ est hō quāt⁹. Tertia regula est qz de oceptu p accūs sine o
tingenti nihil necessario p̄dicat̄. nec ip̄e de aliquo nec idē de seipso. Ex
emplū hui⁹ regule est cū homo niger dicat oceptū otingenter vnus nulla
istaz est necessaria. hō niger ē hō. homo ē homo niger. hō niger ē homo
niger. p̄ma regula sic posset p̄suaderi. 7 breuiter: qz si ista esset v̄a hō ir
rōnalis est hō irrōnalis. de qua magis v̄r: tūc ex vero sequerēt falsū.
pbat̄ sic: qz bene seqtur homo irrōnalis ē homo irrōnalis. ergo hō
irrōnalis est homo. a p̄e in m do ad suū totū. Et vltra hō est homo
irrōnalis p ouersionē. 7 vltra ergo homo ē irrōnalis 7 irrōnabile est
homo. l3 oia ista sūt falsa. ergo 7 ista p̄positio ex qua oia ista illata sequū
tur. s. homo irrōnalis est hō irrōnalis est falsa qd ē p̄positū. secūda et
tertia regula sūt pbat̄ p p̄bationē tertie. qz si ista esset necāria vel per se
homo niger est homo niger. Et necārio seq̄retur otingens qd est falsū vt p
batū est in sequentijs. pbat̄ tñ cōia: qz bene sequit̄ homo niger est hō

niger. ergo hō niger est hō. a parte in mō ad suū totū. ⁊ ultra ouertendo ergo hō est hō niger: ⁊ ultra ergo homo ē niger a pte in modo ēt ad suū totū. oēs iste ppositiones illate sunt otigentes. ergo ⁊ ista homo niger est hō niger ē otigens ⁊ p oīs non necessaria nec p se. ⁊ intelligo p se primo mō vel secūdo modo dicēdi p se. ⁊ sic manēt regule infallibilr vere. ⁊ si arguat q in ista homo niger est homo niger. homo albus ē homo alb² q ibi ē predicatio eiūsdē de seipō. ergo tales ppositiones sūt p se necēarie Dico breuiter q qñ dicimus q p̄dicatio eiūsdē de seipō ē p se ⁊ necessaria. intelligendū est de predicatione in qua non predicatur ens p accīs vel non subiicitur ⁊ sic patet ratio ad difficultatem. Secunda prediatio est formalis prediatio denominatiua. ⁊ hec habet quatuor grad² primus est quādo dīa predicatur de genere contrahibili per eā vt aīal est rationale. ⁊ quādo modus intrisecus predicatur de suo contracto vl contrahibili. vt cum dicitur ens est infinitum ⁊ sic de alijs. Et si dicas q hic videtur contradictio quia superius dictum est sustinēdo opinionē landulphi q quādo modus predicatur de eo cuius est modus est prediatio quiditatiua. hic dicitur q est prediatio denominatiua. igitur ic. Respondeo ⁊ dico q non est contradictio quia superius dicitur q talis prediatio est quiditatiua si modus predicatur de constituto per ipsum cum sit de essentia ipsius fm landulphum. hic dico q est prediatio de nominatiua: quia predicatur non de constituto sed de contrahibili per ipsum. sicut refert dicere homo est rationalis ⁊ animal est rationale. cuz prima sit quiditatiua ⁊ secunda sit denominatiua. ita etiam refert dicere deus est infinitus vel essentia diuina est infinita. ⁊ ens est infinitum. quia dico consequenter q due prime sunt quiditatiue. secunda autē non sed denominatiua tātum. Secundus gradus denominatiue predicationis est quando propria passio predicatur de suo subiecto. Et iste grad² est secundus modus dicēdi per se. Et est sciendum q propria passio cum sit eadem res cum suo subiecto fm scotum ⁊ suos sequaces est reductiue in illo genere seu predicamento in quo est suum subiectum per se. Tertius gradus predicationis denominatiue ⁊ formalis est quādo effectus formalis denominatiue predicatur de sua causa formali. vt hō mo nigredine est niger. vel quando actus profluens a cā formali dicitur

b iij

De effectu mediāte cā formali. vel qñ effectus dñ de suo immediato principi
 pio pductiuo. 7 iste grad⁹ ē quartus modus dicēdi p se. Quart⁹ gradus
 p̄dicatōis denotatiue formalis est qñ accūs p̄dicat de suo s̄bo: 7 p̄t fieri
 ix. mōis: posito q̄ petrus sit s̄bm in oibus hīs. Dicēdo petrus ē bicubitus
 albus. p̄r. agens. patiēs. calciat⁹. 7 sic de alijs. 7 iste gradus ē de peracci
 dēs. Tertiā p̄dicatio ē idēptice idēptica 7 hec ē qñ utrūq; extremū est for
 maliter infinitū vel alterz ē tantū formaliter infinitū vel pmissiue. exēplū
 primū vt eēntia diuina ē bonitas: eēntia diuina ē iusticia: 7 sic de alijs. exē
 plū secūdi: eēntia diuina est filiatio. eēntia diuina ē p̄nitas. 7 sic de alijs. ex
 emplū tertij vt p̄nitas est emptitas. hūanitas est emptitas 7 sic de alijs.
 Pro quo notādū ē q̄ iste p̄dicatōes si sūt v̄e debēt p̄dicat⁹ cōcretū de cō
 creto. vel abstractū de abstracto 7 nō cōcretū de abstracto nec abstractū
 de cōcreto. Maxie si talia cōcreta sūt adiectiua. Ista. n. cedit eēntia di
 uina ē generatio. tñ ista nō cedit eēntia diuina generat vel generat s̄m
 m̄ḡm finalē. v. di. pri. Sup̄ quo v̄bo dat a scoto pulcherria rela q̄ qñ
 s̄bm est vltia abstractōe abstractū 7 p̄dicatū ex sua rōe formali nō ē aptū
 natū p̄dicari nisi formaliter ppō nō ē vera nisi sit in prio mō dicēdi p se
 rō est q̄a s̄bm 7 p̄dicatū mōs dicēdi oppositos dicūt sibi incōpossibiles.
 vñ de talio subiecto sit vltiate abstracto nō pōt vere p̄dicari nisi p se pri
 mo mō vel idēptice. hāc ppōem declarat scotus sic. Videmus. n. q̄ i sub
 stātiis siue in p̄dicamēto substātie ē vna abstractio tātū. s. q̄ditatis a sup
 posito pprie nature: q̄a subē nō sūt nate cōcernē aliqd alteri⁹ nature. ideo
 prima ibi abstractio maxia ē abstrahēdo naturā hūanā a suppositis q̄
 vere sūt illius nature sicut abstrahit cū cōcipit hūanitas nō remāet vltēri
 us alia abstractio. 7 iō istud vt sic cōceptū ē p̄cise ip̄mmet: q̄a cui⁹ alij ex
 traneū ē. sicut dicit Auicēna. v. metha. q̄ equitas ē tātū equitas 7 nihil
 aliud. In accidentib⁹ at quāto plura p̄nt cōcernē tāto plures possūt fie
 ri abstractōes. vnde q̄a accidentia absoluta cōcernūt duo. s. supposita al
 terius nature 7 indiuidua nature pprie l3 a suppositis alterius nature
 abstrahātur tñ cōcernūt indiuidua pprie nature sicut albū cōcernūt lignū
 7 hoc albū siue hāc albedinēz 7 illā: 7 iō p̄nt ibi fieri due abstractōes. s.
 accidentis a subiecto puta albedinis a ligno 7 vltia alā. s. quiditatis a
 supposito vel singulari puta albedinis ab hac albedinē: 7 illa q̄ sunt idē

uidua sua. Et hanc circūloquimur p albedicitatē vel p hoc qd dicimus quē
 ditas albedis: et ista non concernit aliquod subiectū nec suppositū eius
 dem nature nec alterius in relatiōibus ēt que plura discernunt adhuc plu
 res pnt fieri abstratiōes. Lōcernit. n. relatio suū pprūz idiuuū funda
 mentum et subiectū. et fm hoc pnt ibi fieri tres abstratiōes. vna relōis
 a subiecto. fa relōis a fundamēto. tertiā qdītatis a supposito. et iste ab
 stratiōes sic se hnt qz l3 abstractio fiat a posteriori et extriseo nō tñ a
 priori et intriseo. exēplū hoc cretū qd ē cā dī de igne qa generat calores
 in ligno. l3 abstrahendo a sbo remāet adhuc cretū ad fundamētū. pu
 ta si dicat potentia cādi calores. Calor. n. ē p tentia cādi calores non
 tñ ignis ē potentia cādi. Adhuc pōt fieri abstractio vltior ad primū
 genus: puta si dicat calitas: et tūc nec ignis nec calor recipit pdicatōez ip
 sius tñ hec calitas est causalitas. Alia abstractio qualis ē in substantiis
 est p hoc qd dicim⁹ quiditas calitatis et hec de nullo alio predicat. Ex
 predictis apper q sit vltia abstractio cuiuslibet rei qz qdītatis absolute
 sūpte ab oī eo qd ē quocūqz mō extra rōem qdītatis in qua qdē abstracti
 one nō aliud inuenit seu intelligit precise re vel rōe nisi qd est ipsius qdī
 tatis. Et dicūt quidā q termin⁹ vltiāte abstract⁹ in ppōe subiect⁹ includit
 vnū sīca hecōrema. puta inquātū vel formalr primo mō vel qdītatiue
 vel idēptice et sic de alijs. Circa aliū terminū ppōis doctoris. s. qz ptūm
 de quocūqz predicat nō pōt predicari nisi formaliter. Notādum ē qz sub
 stātiua voia pnt dupliciter predicari in diuis qnqz formaliter vt deitas
 est deitas. qnqz p idēptitatē vt deitas est sapia. l3 adiectiua si predicant
 de necessitate formaliter et denominatiue formaliter predicantur: et hoc
 quia sunt adiectiua: nam ex hoc qz adiectiua sunt significant formā per
 modū informātis. Et ideo de nullo vere dicunt nisi quod se habet per
 modum informantis de quo v3 formaliter dicuntur. talia sunt nō tantū
 adiectiua nōia. sed oīa participia et verba. Semp enim in suo modo si
 gnificandi includūt adiacentiā et modū formale respectu alicuius talis
 suppositi: et ideo predicantur quasi fm modū dicendi per se. quod ergo p
 dicatur idēptice est ipsa predicari modo opposito suo proprio modo
 dicendi vel predicadi. His intellectis p3 maior ista absūpta: qn subiectū
 est abstractū vltimate itaqz est abstractū ab oī quod est extra rōez et

et predicatum non potest predicari ex ratione formali nisi formaliter et modo inherens siue quasi inherens istud predicatum non potest vere dici de illo subiecto nisi per se primo modo: quia istud predicatum precise natum est formaliter predicari. ideo non potest saluari veritas propter idemnitatem tantum: quia subiectum est vltima et summa abstractione abstractum: ideo non potest stare pro aliquo qualitercunque alio a se. scilicet precise pro se formaliter. Et ideo oporteret quod sua ratio precise formaliter esset idem illi predicato quod non posset esse nisi illa ratio precise includeret predicatum. patet ergo propositio: et si fiant sille primi expositio rii vel aliqui alij debent solui per artem datam in primo priorum. videlicet quod maior vel minor reducatur ad propositionem de omni si sint affirmatiui vel de nullo si sint negatiui. Quarta predicatio est tantum essentialis. et ista est tantum in diuinis quam ponit hilarius de trinitate. et est ista in qua denotatur substantialitas et origo ut filius est de essentia patris per se essentia vel suba denotatur substantialitas et per se patris origo. Si queras an ista sit essentialis filius est de essentia vel filius est essentie. Ad primam respondetur secundum scotum di. v. pri. sententiarum quod non proprie dicitur aliqua persona esse de essentia absolute sed addendo cum suba personam aliquam originantem bene dicitur quod aliqua persona originata est de suba illius persone. ita quod hec filius est de substantia diuina non est ita concedenda sicut hec filius est de suba patris quia per secundam exprimitur cum substantialitas et origo propter genitiuum constructum cum casuale propositionis. per primam autem non notat aliquid originans. Ad aliam dicendum quod licet aug. dicat filium esse filium essentie patris. xv. de trinitate ca. xviii. Et doctor quidam dicat illam esse propriam: tamen vlt. probabilius dicendum quod quicumque relatiuum construatur cum aliquo in tali habitudine casuali in qua natum est aliquid terminare illam relationem ut correlatiuum tunc construatur cum illo precise ut cum correlatiuo: Exemplum pater construatur cum relatiuo in habitudine genitiui. filius in habitudine datine etiam secundum eodem sermonem videtur quod cum quocunque construatur tale relatiuum expresse in tali habitudine casuali illud notatur esse correlatiuum huius relatiui. Non enim dicimus iste canis est filius hominis quia est filius et est hominis.

vt dñi canis. ita qd li hominis' construitur cū li canis ex vi possessionis
vel possessoris. sed vñ significare qd construat cū li cāis in relatione
latini vt patris. ita igitur i ista filius essentie videtur li essentie accipi vt
correlatiuum illius relatiui cum quo construat. 7 tunc ad aug. qd vñ
huic contradicere dicendo filius est essentie. dico qd debet intelligi qd sit
constructio intransitiua vt filius est essentie. i. filius est essentia. non autem
debet intelligi qd sit constructio transitiua qz alias esset falsa: vt dictum
est. Et si dicatur qd ad istam filius est de substantia patris videtur sequi
ista filius est essentie patris. nego sequelā: qz consequens notat relationem
inter filium 7 essentiam sicut suū correlatiuum quod non notat aūs. sed tā
tum notat subālem in essentia cum originatione notata in illo quod con-
struitur cum essentia. Sic ergo patet qd ad unitatē propositionis essenti-
alis vt hic capitur requiritur qd sit consubstantialitas 7 origo. Alteri-
us notandū est qd possumus inuenire multos gradus in unitate. in prio-
gradu est unitas aggregationis que ē minima in acervo lapidis. in secū-
do est unitas ordinis que aliquid addit supra aggregationem. tertia est
unitas per accidens vbi ultra ordinem est informatio licet accidentalis
vnius ab altero eorum que sunt sit vñ. in quarto est per se unitas ex pri-
ncipis essentialibus ex per se actu 7 ex se per se potentia. in quinto est p se
unitas simplicitatis que est vera idemptitas. quicquid enim est ibi ē rea-
liter idem cuiuslibet 7 non tantū est vñum illi unitate vniocationis sicut
in alijs modis. Ultra autem omnes istas idemptitates est idemptitas for-
malis. vt dicit scotus secunda di. primi sententiarum. Istis notatis po-
no duas conclusiones quarum primā accipio in passu preallegato que
est diffinitio idemptitatis formalis data a scoto. distinctione secunda
primi. Uolo autem idemptitatem formalem vbi illud quod dicitur
sic idem includit illud cui sic est idem in ratione sua formali 7 per se pri-
mo modo. Uide bene hanc diffinitionem 7 videbis qd de intentione do-
ctoris sui qd inferius est idem formaliter superiori: quia dicit doctor qd il-
lud qd sic ē idē. s. formaliter includit illud cui sic ē idē. Et hoc ē qd supi-
us non includit inferius in rōe sua formali 7 p se primo mō s. potius extra:
nisi dicas qd ponitur actiuus p passiuo ita qd sit sensus: illud dicitur esse

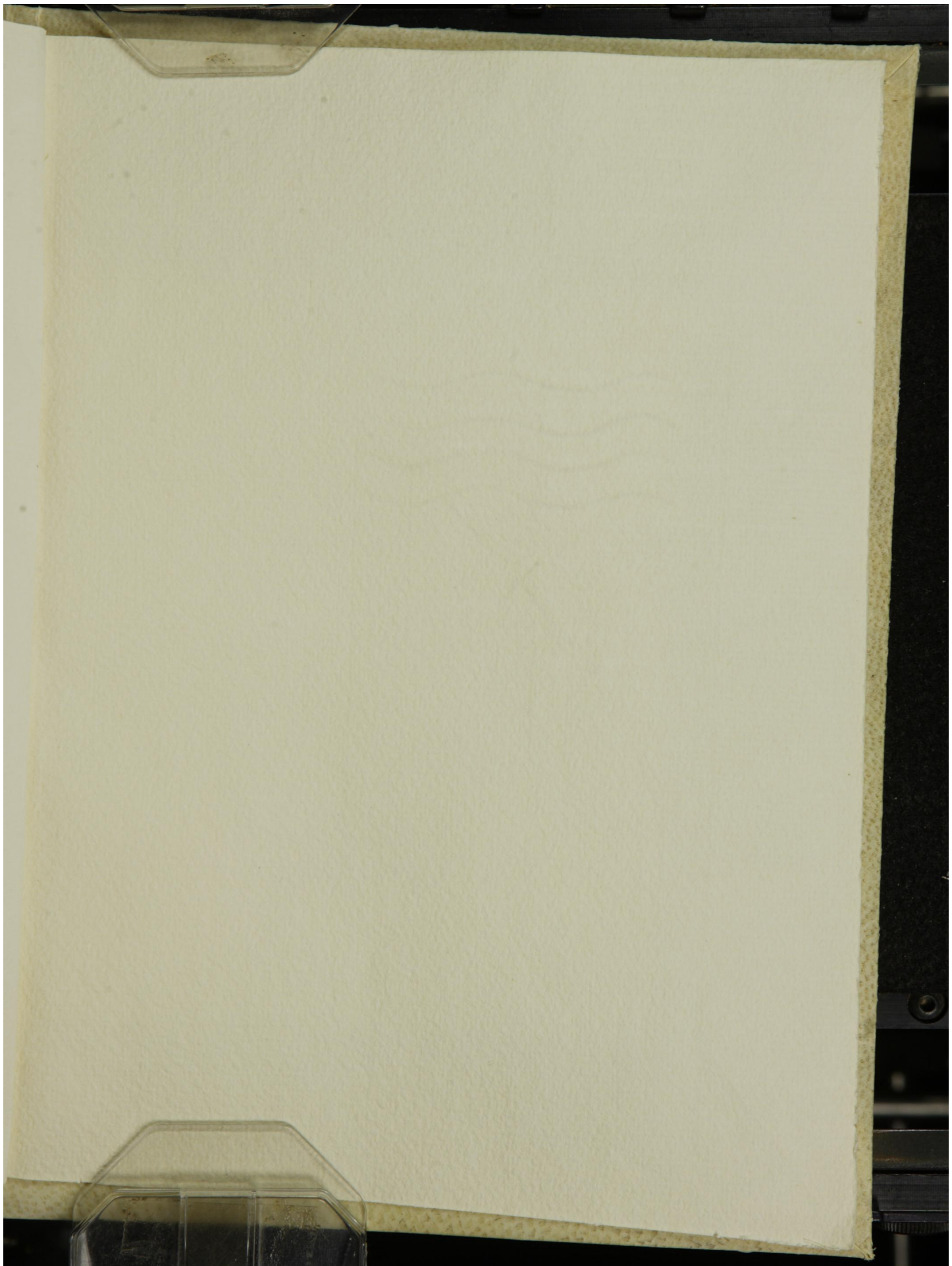
idē formaliter alicui q̄ includitur in sua diffinitōe seu rōe sua formali ⁊
per se primo mō. S; ista expositio v̄r extorquere textū. Non. n. v̄r veri
simile q̄ iste doctor qui fuit ita subtilis ⁊ qui etiā primus āple locut⁹ est
de formalitatibus posuisset suā diffinitōem sic obscurā. Ex quo inferūt
duo correlaria. primū est q̄ oīa predicata quiditatiua supiora ⁊ omnes
drie essentielles ⁊ mōi intrinseci nō sunt idē formaliter suis cōstitutis siue
inferioribus bene ecōtra. Aliqui tñ ampliāt idēptitatem formale ⁊ dicūt
q̄ oīa ista dicunt esse idē formaliter quibus ouenit tātū vna rō formal
⁊ quiditatiua sicut sūt oīa idīuidua eiusdē sp̄ei. s; hoc est iproprie ⁊ abu
siue vti idēptitate formali. Secūdū correlariū q̄ nallū subiectū ē idē
formaliter suo accidētī nec ecōtra: qz l; accēs includat s̄bm in diffinitōe
additamētali: nō tñ in rōe sua formali ⁊ p se primo mō. Essentie. n. p̄dica
mētoz sunt ipermixte s̄m themistū qd d; intelligi formaliter. Secun
da cōclusio istī articuli est q̄ illa distinguūtur formaliter que hūt aliam ⁊
aliā formalitatē quaz neutra alterā includit in rōe sua formali ⁊ p se pri
mo mō sicut dicimus q̄ s̄bm ⁊ ppria passio distinguuntur formaliter.

Ex ista cōclusiōe inferūtur duo correlaria. primū ē q̄ essentia diuina
a relatiō. bus distinguūtur formaliter: qz cōceptus absoluti nō includit qui
ditatiue cōceptū relatiui nec ecōtra. Secūdū correlariū q̄ oīa attributa i
diuīs: vt sunt intellectus ⁊ volūtas si fas ē attributa noiari sapia bōitas
⁊ iusticia ab essentia diuina ⁊ a seiuiē ⁊ eēntia a relatiōib⁹ formaliter dī
stinguunt. S; dices v̄r q̄ i diuīs nō sūt plures formalitates. qz forma
litas dī a forma: s; in diuīs nō sunt plures forme: ergo nec plures forma
litates. Respōdeo q̄ argumentū nihil valet. supponit enī q̄ superi⁹ nega
tū est. s. q̄ formalitas dicat a forma sicut capim⁹ formā. ⁊ l; admittatur
q̄ formalitas a forma dicat: adhuc tñ argumētū non v3. qz similiter ar
guerē essentiale dī ab essentia: s; in diuinis sūt multa essentialia s̄m dīo
nisiūm. ergo sunt multe essentie: si istud argumētū nō v3 nec tuū: q̄ istud
nō valeat p3: qz cōcludit cōclusionē hereticā. ⁊ iō pro me ⁊ p te dico ad cō
sequentia q̄ nunq̄ bene arguit a plurificatiōe cōsequētis ad plurificatiōem
antecedētis maxime in diuinis: imo nec etiā in creaturis: vnde licet ista
cōnā sit bona. iste hō est sciens vel qualis. ergo h3 sciam vel qualitatem.
tñ non sequitur iste hō habz plures scias vel qualitates. ergo est plures

sciētes uel plures quales. Dices q̄ nihil est ponendū i diuinis nisi q̄ h̄t a
 rōe naturali uel a fide uel a sacra scriptura uel ab aliquo doctore auctē
 tico. s̄z iste formalitates nō h̄nt ab aliquo istoz q̄ debeāt poni in diuinis.
 ergo nō sūt ponēde. Breuiter dico q̄ sicut ex vna de nccario 7 vna de o
 tingēti. inferē vna de otingenti ex primo prior. ita q̄ ibi ē bōa cōia. ita dī
 co q̄ ex vna credita 7 ex alia nālīter cognita p bonā cōiam pōt inferri v
 na credita. mō sic est q̄ credim⁹ 7 catholice cōfiter q̄ eēntia diuina ē oīca
 bilis 7 de facto oīcat tribus psonis et ē absolutissima pmitas nec ē oīca
 bilis nec oīcat nec est ens absolutū. Isti ppositiōi addo vnā aliā natura
 liter euidēt q̄ q̄cūz aliq̄ sic se h̄nt q̄ aliqd̄ ouenit vni ex nā rei seclūso
 ope intellectus qd̄ nō ouenit alteri ē ibi diffictio ex nā rei. Et q̄n vnū est
 absolutū a pte rei formaliter 7 qd̄tatiue 7 aliud nō. imo ē formalr relati
 uuz illa dīcūt diffictas formalitates. isti vltie ppositiōi adde pcedētes
 7 realiter ccludēs q̄ i diuinis sunt plures formalitates. Et cōfirmat p btūz
 aug. dicēte q̄ alio p̄ est 7 alio p̄ ē p̄. qz p̄ est eēntia diuina s̄z est p̄ p̄mī
 tate. Ex hoc claz est q̄ ē diffictio iter essentia diuinā 7 p̄mitatē 7 s̄līr de
 alijs dicēdū ē. Itē hilarius de trinitate dicit q̄ nō efficit creaturā s̄z p̄tā
 zc. Itē gen⁹ 7 dria genere distiguūt 7 plusq̄ genere qz s̄m phūz. iūi. topi
 coz dria nō p̄cipat gen⁹ nec ecōtra. 7 tū nō realr distiguūtur. iḡ zc. pba
 tur ē rōe q̄m diffinitōe eēt nugatio. Et si arguat i tertia figura sic oīs
 bō ē formaliter rōnalis. ergo rōnale est formalr aīal. rūr breuiter q̄ l3 ex
 necessarijs nūq̄ sequet nisi nccariū: tū ex ppositiōib⁹ p se nō sequūt. ppo
 sitiōes p se nec ex ppositiōib⁹ formalib⁹ 7 qd̄tatis sequūt ppositiōes for
 males et qd̄tatiue. et si cōtra predicta arguat itez negādo diffictōez for
 malē in diuinis sic nulla eēntia diuina distiguūt formalr ab eēntia diuina p̄
 nitas est eēntia diuina. et s̄līr filiatio bonitus sapia et sic de alijs. iḡ paf
 nitas nō distiguūt formaliter ab eēntia diuina cōia ē formalis in q̄rto p̄i
 me. Maior ē istoz formalizatiū qz nihil a se distiguūt ex nā rei et forma
 liter mior ē. catholica ergo cclusio vera q̄ est ppositū. cōia nō peccat nec
 in mā nec i forma. Rūr q̄ nec iste sillus nec oīs tales siles valent ex eo q̄
 nō regulāt p dīci de oī uel dīci de nullo. ita q̄ fiat distributio i termino
 uel extra terminū. in nūero uel extra numez et tūc maior erit falsa in p
 posito et a nobis negata et nō cōcessa. v3 ista nihil q̄ est eēntia diuina dī

Alingit formalr et ex natura rei ab eētia dina. Et breuiter in oib⁹ tali
bus silogismis in ppōe q̄ est de nullo d³ poni nul. qd̄ ē. et in ppōe q̄ ē de
oi d³ poi oē qd̄ ē. Adhuc circa p̄dca icidūt due difficultates q̄z p̄ia est
q̄ ex eo q̄ dictū ē q̄ attributa i diuis distinguūt a seinnicē et ab eētia di
uina formaliter. iō q̄rit vtz qd̄z attributū hēat p̄p̄ia infinitatē formali
ter distinctā ab infinitate dīne essentie cū p̄dicatio vni⁹ de altero sit vā p̄ idē
ptitatē vt dictū ē. r̄ideo breuiter q̄ oia absoluta cōia trib⁹ p̄sonis hūt. p̄
p̄ia infinitatē formaliter distinctā ab infinitate dīne essentie. v̄m est tñ q̄
oia sūt infinita radicaliter ab essentia dina. l³ nō formaliter vt dictū est
Scda difficultas est vtz cōcretū et abstractū distinguūt formaliter siue
ex natura rei. vbi gr̄a hō et hūanitas. dico q̄ nō. imo sola rōe distinguūt
qd̄ p³ p̄io p̄ scotū dicentē q̄ p̄ p̄ritas generatio generat generat nō dī
stinguūt nisi p̄ modos significādī grāmaticales q̄ sūt in voce ab itelectu.
Et si dicas q̄ cōcedim⁹ istā hō ē risibilis et negam⁹ istā hūanitas est risi
bilis q̄ hūanitas est vltiate abstractū. ergo o³ q̄ sit aliqua distinctio in ē
boiem et hūanitatē. R̄ideo q̄ vna nō dī vā plusq̄ alia nisi pp̄ mōs sig
nificādī grāmaticales q̄ sūt in voce ab itelectu et nō re ip̄a. et sic p³ q̄ tā
tū distinguūt rōe. Si. n. p̄cise item⁹ in re dico q̄ qcqd̄ ē hōi inest hūanita
ti: q̄ nulla ē ibi penit⁹ distinctio. et hec de tertio arti. minus p̄ncipali.

Statū ad quartū articulū in quo videndū ē de idēptitate et dī
stinctiōe reali. Notādū ē p̄io q̄ multiplex ē p̄ioritas. p̄ia est
p̄fectiōis: et sic dicim⁹ q̄ in vnoquoq³ generē ē vnū primū. i. p̄fec
tissimū. alia est p̄ioritas generatiōis. et sic illa q̄ sūt p̄iora generatione
sūt posteriora p̄fectione salte³ si p̄ius occurat it̄ilice ad esse posterioris
alia est p̄ioritas nature et ē qñ p̄ius q̄tū est de se nō h³ repugnatiā q̄ sit
sine posteriori. l³ hoc sibi repugnet aliqñ pp̄ idēptitatē reale³ cū postero
ri. vel pp̄ aliqd̄ aliud extrilicū p̄iori. Aliq̄ tñ scotiste dicūt q̄ p̄ioritas
nature vel esse p̄ius natura nō est esse in aliquo p̄iori simpliciter loquen
do in quo non sit posterius l³ est p̄suppositio huius ab hoc. Et istud con
firmat fr̄aciscus in p̄imo. aliquādo etiā p̄ioritas nature dī illa q̄ est in
ter naturā et naturale. Aliquādo dī q̄ est inter formalitate³ et formalita
tem in eadem natura. et hoc est tā in diuinis q̄ in creaturis. vt dicit pe
trus de aquila li. p̄i. di. i². dicit. n. q̄ p̄ioritas duo dicit. primū ē p̄gres

Lab. Rest. BNCF
Aprile 1991

97